

1e Tussentijdse Rapportage 2023

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting.....	5
Financiële positie 2023.....	7
Programma 0. Bestuur en Ondersteuning.....	8
0.1 Bestuur	8
0.2 Burgerzaken	8
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	10
0.63 Parkeerbelasting.....	10
Programma 1. Veiligheid	11
1.1 Crisisbeheersing en brandweer.....	11
1.2 Openbare orde en veiligheid	11
Financiële mutaties.....	13
Programma 2. Verkeer en Vervoer	13
2.1 Verkeer en Vervoer	14
2.2 Parkeren	15
2.3 Recreatieve havens	16
2.4 Openbaar vervoer.....	16
Financiële mutaties.....	17
Programma 3. Economie.....	18
3.1 Economische ontwikkeling	19
3.2 Fysiek bedrijfsinfrastructuur.....	20
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	21
3.4 Economische promotie	21
Financiële mutaties.....	22
Programma 4. Onderwijs.....	22
4.1 Openbaar basisonderwijs	22
4.2 Onderwijshuisvesting.....	22
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken.....	23
Financiële mutaties.....	24
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie	25
5.1 Sportbeleid en activering	25
5.2 Sportaccommodaties	26
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie & cultuurparticipatie.....	26
5.4 Musea	27
5.5 Cultureel erfgoed	27
5.6 Media	28
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	28
Financiële mutaties.....	29

Programma 6. Sociaal domein	30
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	30
6.2 Wijkteams	32
6.3 Inkomensregelingen	33
6.4 Begeleide participatie	34
6.5 Arbeidsparticipatie	34
6.6 Maatwerkvoorzieningen.....	35
6.71 Maatwerk dienstverlening 18+	36
6.72 Maatwerk dienstverlening 18-	37
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	38
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	39
Financiële mutaties.....	41
Programma 7. Volksgezondheid en milieu	43
7.1 Volksgezondheid	43
7.2 Riolering.....	44
7.3 Afval.....	45
7.4 Milieubeheer	45
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	47
Financiële mutaties.....	47
Programma 8. Bouwen en wonen (VHLOSV)	48
8.1 Ruimte en leefbaarheid	48
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)	50
8.3 Wonen en bouwen.....	50
Financiële mutaties.....	52
Programma Algemene Dekkingsmiddelen	52
0.5 Treasury.....	53
0.61 OZB Woningen	53
0.62 OZB Niet-woningen	53
0.64 Belastingen overig	54
0.7 Algemene en overige uitkeringen	54
Financiële mutaties.....	55
Programma Overhead	56
0.4 Overhead	56
Financiële mutaties.....	57
Mutaties onvoorzien	58
Mutaties reserves	58
Samenvatting financiële mutaties 1e Turap	59
Overzicht Bestemmingsreserves	61

Reserve Langer zelfstandig wonen	62
Reserve Herstelbeleid	63
Reserve Mobiliteit	64
Reserve Duurzaamheid en energietransitie	65
Risico's en exogene ontwikkelingen	66

Bestuurlijke samenvatting

Voor veel van onze inwoners is de aanslag van de gemeentelijke belastingen het definitieve signaal dat er een nieuw jaar is aangebroken. En hopelijk ook het signaal dat de gemeente volop aan de slag is om met dat geld, aangevuld met een uitkering door het Rijk, goede dingen te doen voor haar inwoners. In deze eerste tussentijdse rapportage doen we verslag van wat er in de eerste vier maanden van het jaar nieuw in gang is gezet, doorgezet zoals we altijd doen, of zelfs al afgerond. Lopen de geplande acties van 2023 volgens schema? Ook doen we een eerste voorspelling van de financiële stand van zaken eind 2023.

We zitten niet stil, ook al is het meeste van wat we doen geen aanleiding voor een raadsvoorstel, persbericht of feestelijke activiteit. Onderhoud plegen, zorgverlening, meedenken met ondernemers, inkomensondersteuning, samenwerking zoeken met andere gemeenten, nadenken over hoe we de energietransitie kunnen voortzetten en zelfs versnellen, paspoorten verlengen, nieuwe Nederlanders verwelkomen. Het is slechts een klein deel van het vele werk dat we als gemeente doen, en vaak wordt het gezien als de gewoonste zaak van de wereld.

Er worden daarnaast ook accenten gelegd. Projecten worden in gang gezet, of afgerond. Beleid wordt aangepast, uitvoering wordt gewijzigd. Dit alles om Leidschendam-Voorburg als gemeente nog aantrekkelijker, veiliger en duurzamer te laten zijn. Een gemeente waar het goed wonen en werken is. Maar we zijn ook solidair met minder gelukkigen elders; zo hebben we drie lokale initiatieven ondersteund om de slachtoffers van de aardbeving in Turkije en Syrië te helpen. Een dergelijke ramp laat ook goed zien hoe belangrijk een goede crisisbeheersing is, iets waar we in regionaal verband aan werken door optimalisatie van de crisisorganisatie en het trainen van mensen. Ook aan andere vormen van veiligheid is gewerkt. In alle wijken zijn inmiddels wijk-BOA's actief, zijn de eerste lessen over veiligheid en wapenbezit op scholen gegeven en zijn de eerste stappen gezet richting resultaatgerichte handhaving.

Er wordt met veel energie doorgewerkt aan de woonopgave en ondertussen werken we ook door aan de invoering van de omgevingswet per 1 januari 2024. Dat doen we met de Taskforce Sociale Woningbouw, met corporaties, makelaars en projectontwikkelaars. In Klein Plaspoelpolder is de eerste deellocatie opgeleverd, de vergunningprocedure voor twee andere deellocaties worden doorlopen en aan een tenderstrategie voor drie anderen wordt momenteel gewerkt. In Vlietvoorde is gestart met de uitvoering van de zuidelijke hoofdstructuur. Ook zijn we goed op weg met de voorbereiding van de grondexploitatie De Star. Het opstellen van een woonzorgvisie heeft helaas enige vertraging opgelopen. Daarentegen is in het concept woningbouwplan Van Ruysdaellaan de huisvesting van bijzondere doelgroepen afgesproken. Ook zijn er met woningcorporaties langjarige afspraken gemaakt over de verduurzaming van hun woningbezit. Tenslotte zijn met het Rijk, de provincie, gemeenten en woningcorporaties in de Regionale Realisatieagenda Wonen Haaglanden afspraken gemaakt over woningbouw tot en met 2030.

Het actieplan verkeersveiligheid is in een vergevorderd stadium en zal binnenkort aan de raad worden voorgesteld. Het is sinds kort mogelijk om een EV-kabelgoot aan te laten leggen om het thuis opladen van de elektrische auto makkelijker te maken. De planvorming voor de Velostrada heeft helaas een aantal maanden stilgelegen. Het college heeft werk gemaakt van de in het coalitieakkoord opgenomen verkenning van de Huygenstunnel. Met omliggende gemeenten is een gezamenlijk onderzoek afgesproken naar een toekomstige ondertunneling van snelwegen in combinatie met bebouwing en groene ruimte. De drukte rondom The Mall blijft onze nadrukkelijke aandacht hebben. Op korte termijn ligt de focus op de uitvoering van het vastgesteld parkeerbeleid in de buurten rondom The Mall. Ook is het masterplan bereikbaarheid CID Binckhorst, inclusief investeringen in de leefbaarheid van Voorburg-West en een voorkeursbesluit voor hoogwaardig openbaar vervoer, aan de raad voorgelegd. De verwachting is dat dit in het tweede kwartaal voorgelegd wordt aan de raad. Er is afgelopen maanden hard gewerkt aan een Groen Actieplan en dit zal binnenkort naar de raad gaan. Ook diverse

wijkgroenbeheerplannen zijn opgesteld en in uitvoering. We zijn verheugd dat de vergunning is verleend voor het aanleggen van het rugbyveld voor VRC. We willen nu de uitvoering hiervan gaan starten.

Op economisch terrein is het terrassenbeleid vastgesteld. Het schaarse vergunningenbeleid wordt momenteel herontwikkeld. Het regionaal woon-werkakkoord wordt momenteel verder uitgewerkt, en zijn we met ondernemers in het buitengebied in gesprek over de toekomst van dit gebied. Een tweetal onderwijsprojecten is opgeleverd: Veurs Voorburg en kindcentrum De Telescoop. Andere onderwijshuisvestingsprojecten zijn inmiddels in voorbereiding gegaan. Er is een Uitvoeringskader leerplicht en casemanagement opgeleverd en we kunnen nu starten met de uitvoering hiervan om schooluitval beter tegen te kunnen gaan.

We zijn in januari gestart met de pilot 'Regie Jeugd' om gezinnen waar de veiligheid van kinderen in gevaar is beter op te kunnen pakken. De invoering van de Wet Aanpak Multiproblematiek Sociaal Domein (WAMS) is volop in voorbereiding door mensen te trainen en processen opnieuw te borgen. De voorbereidingen voor de Welzijns gesprekken zijn bijna afgerond om voor de zomer te kunnen starten.

Niet alles is tot nu toe vlekkeloos gegaan. Ook niet in financiële zin. In totaal melden we een nadelig saldo van circa € 2,0 mln. In voorliggende tussenrapportage wordt dit verder toegelicht. Het college heeft er vertrouwen in dat – met inachtneming van de genoemde onzekerheden – de begroting 2023 naar tevredenheid kan worden uitgevoerd.

Het college van burgemeester en wethouders,

Martijn Vroom
Astrid van Eekelen
Bianca Bremer
Marcel Belt
Philip van Veller
Jeffrey Keus

Financiële positie 2023

De uitgangspositie voor de 1^e Tussentijdse rapportage bestaat uit de Programmabegroting 2023-2026 (Primitieve begroting), de Nota van Wijziging 2023-2026 en de andere raadsbesluiten tot en met april 2023.

Uitgangspositie	2023
Begroting 2023-2026 incl. wijzigingen	
Primitieve begroting 2023	-3.336
Amendementen begroting 2023-2026	-138
Breder toepassen amendement index subsidies	-253
Nota van Wijziging 2023-2026	3.961
Totaal Begroting 2023-2026 incl. wijzigingen	235
Mutaties 1e Turap	
Mee- en tegenvallers	-2.273
Bestedingsplan reserves	0
Budgettair neutraal	0
Totaal Mutaties 1e Turap	-2.273
Voorlopig begrotingsresultaat 2023	-2.038
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-5.014
Voorlopig structureel begrotingsresultaat 2023	2.976

Bedragen x € 1.000

Mee- en tegenvallers 1e Turap

Het effect van de mee- en tegenvallers van de 1e Tussentijdse rapportage op het begrotingsresultaat 2023 is € 2,3 miljoen nadelig. Deze mutatie bestaat uit een nadeel door een stijging in de uitkeringen van de gebundelde uitkeringen (BUIG), de implementatie van het financieel pakket, informatiebeveiliging en een extra impuls openbare ruimte met daar tegenover een voordeel op de kapitaallasten. Met het vaststellen van de 1e Tussentijdse rapportage worden al deze mutaties verwerkt in de lopende begroting. Het voorlopig begrotingsresultaat wordt hiermee bijgesteld tot een nadelig resultaat van afgerond € 2,0 miljoen. Hiervan is € 5,0 miljoen het negatieve saldo van incidentele baten en lasten, waardoor het structureel begrotingsresultaat 2023 een positief resultaat is van € 3,0 miljoen.

Budgettair neutrale wijzigingen en bestedingsplan reserves

De budgettair neutrale wijzigingen en aanpassingen van het bestedingsplan van de bestemmingsreserves hebben geen effect op het begrotingsresultaat.

Programma 0. Bestuur en Ondersteuning

Omschrijving

Dit programma gaat over het bestuur, de ondersteuning daarvan en de relatie tussen de burger en het bestuur. Betrokkenheid, vertrouwen en dienstverlening zijn vanuit de gemeente uitgangspunt voor deze relatie. Het programma bevat de overkoepelende taakvelden van raad en college op het terrein van het openbaar bestuur en de ondersteuning daarvan door de gemeentelijke organisatie.

0.1 Bestuur

Wat gaan we daarvoor doen?

Het college van burgemeester en wethouders, raad en raadscommissies, griffie, de regionale, landelijke en internationale bestuurlijke samenwerking, de regionale rekenkamercommissie en ombudsfunctie worden optimaal ondersteund. We gaan aan de slag met duidelijkheid, vroegtijdig betrekken, betrokkenheid, openheid, vertrouwen, eigenaarschap, regie, gelijkwaardigheid en transparantie. Dat zijn de kernwaarden van waaruit inwoners en gemeente met elkaar gaan samenwerken.

Stand van zaken:

Voor het taakveld Bestuur wordt gewerkt aan onze kernwaarden, van waaruit de gemeenten en inwoners met elkaar samenwerken. De leidraad participatie als onderdeel hiervan is afgerond en de aan de participatieverordening wordt gewerkt en deze ligt op schema. Bij de ontwikkeling van de Participatieverordening wordt samengewerkt met lokale partijen.

Als blijk van betrokkenheid heeft de gemeente drie lokale initiatieven voor hulp aan slachtoffers van de aardbeving in Turkije en Syrië financieel ondersteund.

Op basis van bezoekgegevens en gegevens over de tijd tussen het maken van een afspraak en het daadwerkelijk afspreken, wordt de baliecapaciteit aangepast. Dit betekent dat er bij toenemende drukte meer agendaplaatsen beschikbaar zijn. Op deze manier passen wij de openingstijden aan, aan de vraag van de inwoners. Hierdoor is het aantal bezoekers aan het Service Centrum zonder afspraak gedaald. Nieuwe medewerkers zijn geworven en ingewerkt, de capaciteit is voldoende voor het activiteitenvolume.

Acties 2023	Status
Ontwikkelen leidraad participatie	
Ontwikkelen participatieverordening	
Samen met inwoners, belangenorganisaties en lokale adviesraden de advieskracht verder versterken	

0.2 Burgerzaken

Wat gaan we daarvoor doen?

Inwoners en organisaties kunnen bij het Servicecentrum terecht voor rijbewijzen, reisdocumenten en vele andere producten en diensten. Een deel van de dienstverlening is tevens digitaal via de website beschikbaar. De gemeente is, naast het fysieke Servicecentrum, bereikbaar via de website, telefoon (14 070), sociale media (Twitter, Instagram en Facebook) en e-mail. Het is mogelijk om zelf of via de telefoon een afspraak te maken voor een bezoek aan het Servicecentrum Leidschendam. Wanneer een fysiek bezoek onmogelijk is, kan een huisbezoek geregeld worden.

Stand van zaken:

Voor het taakveld Bestuur wordt gewerkt aan onze kernwaarden, van waaruit de gemeenten en inwoners met elkaar samenwerken. De leidraad participatie als onderdeel hiervan is afgerond en de aan de participatieverordening wordt gewerkt en deze ligt op schema. Bij de ontwikkeling van de Participatieverordening wordt samengewerkt met lokale partijen.

Als blijk van betrokkenheid heeft de gemeente drie lokale initiatieven voor hulp aan slachtoffers van de aardbeving in Turkije en Syrië financieel ondersteund.

Op basis van bezoekgegevens en gegevens over de tijd tussen het maken van een afspraak en het daadwerkelijk afspreken, wordt de baliecapaciteit aangepast. Dit betekent dat er bij toenemende drukte meer agendaplaatsen beschikbaar zijn. Op deze manier passen wij de openingstijden aan, aan de vraag van de inwoners. Hierdoor is het aantal bezoekers aan het Service Centrum zonder afspraak gedaald. Nieuwe medewerkers zijn geworven en ingewerkt, de capaciteit is voldoende voor het activiteitsvolume.

Acties 2023	Status
Opstellen uitvoeringsplan om de dienstverlening te verbeteren en toegankelijker te maken.	✓
Starten met het toegankelijker maken van de dienstverlening. Heldere communicatie en aansluiten op de Direct Duidelijk campagne maakt hier onderdeel van uit.	✓
Aansluiten van openingstijden van het Servicecentrum op de vraag van onze inwoners.	✓
Opstellen van een plan op om flexibel in te spelen op het effect van de volumeontwikkeling van reisdocumenten en rijbewijzen.	✓
Implementeren van de maatregelen die voortvloeien uit de aandacht van het Rijk voor het voorkomen van fraude bij reisdocumenten.	✓
Ontwikkelen van een methode om de telefonische bereikbaarheid en de kwaliteit van onze dienstverlening meetbaar te maken en zo te verbeteren.	✓
Begin 2023 maakt de gemeente het weer mogelijk om contant te betalen in het Servicecentrum.	✗
De maatregelen realiseren die voortvloeien uit de nieuwe wet en regelgeving voor verkiezingen.	✓
In 2023 zorgen we ervoor dat iedereen zijn stem kan uitbrengen bij de verkiezingen van de provinciale staten en waterschapsbestuur.	✓

Toelichting afwijkingen acties:

Bij het Service Centrum is geconstateerd dat de situatie waarbij contant geld nodig is in de praktijk zelden voorkomt. Als dit wel voorkomt, dan wordt het in overleg met de klant passend opgelost. Daarnaast zijn de kosten om contant betalen mogelijk te maken € 150.000 in vier jaar. Deze combinatie heeft ervoor gezorgd dat de motie is ingetrokken en dit onderwerp niet langer actueel is.

Vooruitblik:

Op dit moment wordt de telefonische bereikbaarheid op weekbasis gemeten. De uitkomsten worden gedeeld binnen de organisatie met advies over verbetermogelijkheden.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente Leidschendam-Voorburg draagt zorg voor een optimaal beheer, verhuur en instandhouding van haar gebouwen en gronden.

Stand van zaken:

Onderhoud van de gebouwen wordt uitgevoerd volgens de MeerJaren Onderhoud Prognose (MJOP).

0.63 Parkeerbelasting

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente is verantwoordelijk voor het administreren en uitgeven van parkeerontheffingen.

Stand van zaken:

In het Damcentrum in Leidschendam en het Koningin Julianaplein in Voorburg zullen er naar verwachting in 2023 circa 1.000 parkeerontheffingen bijkomen.

Financiële mutaties

Onderwerpen Bestuur en Ondersteuning		Mutatie Baten	Mutatie Lasten	Effect begr. saldo
Mee- en tegenvallers				
1.	Kapitaallasten 2023	0	63	-63
Budgettair neutraal				
2.	Basisregistraties	0	-44	44
3.	Doorontwikkeling Leidschendam-Voorburg	0	-545	545
4.	Steun aardbevingsslachtoffers Turkije en Syrië	0	30	-30
Totaal Bestuur en Ondersteuning		0	-496	496

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Kapitaallasten 2023

Het investeringsplan 2023-2027 is geactualiseerd. Dit leidt tot wijzigingen in de kapitaallasten

1. (rente en afschrijvingen) in meerdere programma's. In het raadsvoorstel Vaststellen Investeringsplan 2023-2027 wordt een verdere toelichting gegeven.

Basisregistraties

2. In de Kaderbrief 2023 zijn er budgetten beschikbaar gesteld voor naturalisaties en belastingen. De werkzaamheden worden uitgevoerd door basisregistraties.

Doorontwikkeling Leidschendam-Voorburg

Het budget voor het doorontwikkelen van Leidschendam-Voorburg, wordt gebruikt voor het

3. versterken van visie- en planvorming voor de omgevingsvisie, de strategie en het beleidskader voor maatschappelijk vastgoed ontwikkelen, een participatiecoördinator, capaciteit op het beheer van de openbare ruimte en het versterken van de managementcyclus.

Steun aardbevingsslachtoffers Turkije en Syrië

4. Het college van de gemeente Leidschendam-Voorburg heeft besloten om drie lokale initiatieven te steunen met een financiële bijdrage.

Programma 1. Veiligheid

Omschrijving

Op dit programma worden lasten verantwoord die gerelateerd zijn aan criminaliteit en de preventie daarvan in de gemeente. Ook de kosten voor de veiligheidsregio (inclusief brandweer) vallen onder dit taakveld, evenals bijvoorbeeld het tegengaan van ondermijning.

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Wat gaan we daarvoor doen?

Hiervoor werken wij, als kritische opdrachtgever, intensief samen met de Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) en VRH-gemeenten.

Daarnaast wordt de komende jaren in navolging van de Visie en het Regionaal plan gemeentelijke crisisbeheersing de gemeentelijke bevolkingszorg^[1] geactualiseerd. Het doel is om te waarborgen dat alle VRH-gemeenten in dezelfde lijn lokaal de visie implementeren. De crisisstructuur bij bevolkingszorg geldt niet alleen bij grote calamiteiten met multidisciplinaire inzet (GRIP-situaties), maar waar nodig ook bij andere lichtere incidenten waarvoor een crisisstructuur gewenst is. Hiervoor wordt een Gemeentelijk Team Incidentbestrijding (GTI) gevormd. Dit vergemakkelijkt een eventuele opschaling naar een GRIP-situatie.

^[1] Team bevolkingszorg komt in actie bij een ramp of crisis en voert gemeentelijke taken uit als het voorzien in opvang en het geven van voorlichting.

Stand van zaken:

Regionaal wordt in 2023 gewerkt aan optimalisatie van bevolkingszorg met als doel zowel lokaal als regionaal een passende crisisorganisatie, die aansluit op de actualiteiten. In Leidschendam-Voorburg wordt een verbeterslag doorgevoerd in de lokale crisisorganisatie door middel van een proactieve jaarplanning en intensivering van trainingen en opleidingen. Naar verwachting wordt dit in het tweede kwartaal gerealiseerd.

Acties 2023	Status
In regionale samenwerking worden de kerntaken voor crisisbeheersing verder uitgewerkt, waarbij nadrukkelijk wordt gekeken naar de lokale gevolgen en regionale piketfuncties.	
Voor een goed functionerend lokale bevolkingszorg is opleiden, trainen en oefenen van betrokkenen in de crisisorganisatie noodzakelijk. Dit krijgt in 2023 prioriteit.	

1.2 Openbare orde en veiligheid

Wat gaan we daarvoor doen?

Er wordt, in samenspraak met betrokken partners, onderzocht welke methodiek/opzet gewenst is voor het opstellen van een wijkgerichte benadering van veiligheid. Vervolgens wordt, na het bepalen van de juiste methodiek, een wijk prioritering bepaald op basis van problematiek en actualiteiten. Hierin wordt aansluiting gezocht bij bestaand beleid en bestaande uitvoeringsprogramma's, waaronder Sterk voor Noord.

Hiernaast moedigen we scholen aan om veiligheidslessen te verzorgen. Dit wordt gerealiseerd door de voortzetting van het veilige scholenoverleg met externe partners. Hier worden actualiteiten bij betrokken als jongeren en wapens, lachgas en vuurwerk.

Door het onderhouden van buurtpreventieteams en het investeren op continuïteit worden buurgroepen

en buurpreventieteams ondersteund, met als doel dat iedere buurt in Leidschendam-Voorburg een preventieteam heeft. Jaarlijks worden hiervoor themasessies voor de BPT's georganiseerd.

Om ouderen en andere kwetsbare groepen weerbaarder te maken voor online criminaliteit, wordt er voorlichting georganiseerd op het gebied van cybercriminaliteit. Dit wordt gerealiseerd door cybercrime zowel lokaal als regionaal als speerpunt op te nemen.

Bestrijding van radicalisering en extremisme is opgenomen in het Veiligheidsbeleid 2023-2026 onder het thema polarisatie en radicalisering. Hieronder valt ook het regionale speerpunt Maatschappelijk ongenoegen.

We breiden het aantal Buitengewoon Opsporingsambtenaren structureel uit. Om dit te realiseren is direct gestart met het werven van personeel. Inwerken (scholing) en koppelen aan specifieke onderwerpen is een belangrijk onderdeel zijn belangrijke onderdelen in dit proces.

Er wordt onderzocht of er met Oud en Nieuw een aantal vuurwerkvrije zones ingesteld kunnen worden, bijvoorbeeld rond kinderboerderijen, bejaardentehuizen en gebouwen met een rieten kap. De landelijke discussie is bepalend voor wat betreft een algeheel vuurwerkverbod. Lokaal zal waar nodig en mogelijk sprake zijn van maatwerk. Er zal hiernaast onderzoek plaatsvinden naar handhaafbaarheid van deze vuurwerkvrije zones.

We zetten in op nog meer zichtbaarheid, en daardoor aanspreekbaarheid, op straat. Er zal onderzoek gedaan worden naar de wijze waarop deze zichtbaarheid op straat vergroot kan worden.

De aanpak van wangedrag wordt als een van de prioriteiten opgenomen in het handavingsuitvoeringsprogramma 2023.

Om meer nadruk te leggen op resultaat in plaats van urenregistratie, stellen we resultaatgerichte targets in voor handhaving. In overleg met het bestuur zullen deze targets vastgesteld worden en vervolgens zal er vormgeving gegeven worden aan de uitvoering.

Het behoud van een politiebureau in Leidschendam-Voorburg en de uitbreiding van de capaciteit van het politieteam zal blijvend regionaal besproken worden.

In samenwerking met de politie wordt hard gewerkt aan het voorkomen van ondermijning. Dit is opgenomen als speerpunt in het Veiligheidsbeleid 2023-2026.

Stand van zaken:

Na een goede start met de werving van buitengewoon opsporingsambtenaren (boa), verloopt dit nu stoever omdat omliggende gemeenten ook fors aan het werven zijn. Een groot deel van de uitbreidingsopgave is al gerealiseerd. Met de komst van een recruiter wordt een extra boost gegeven aan de werving van de boa's.

In het eerste deel van 2023 zijn de voorbereidingen getroffen voor de ontwikkeling van wijkveiligheidsscans. De wijkregisseur Veiligheid zal hier een vervolg aan geven en richting het einde van het jaar concrete scans opleveren.

In het eerste kwartaal heeft een buurtpreventieteam (BPT) themasessie plaatsgevonden op de gemeenschappelijke meldkamer. In deze themasessie hebben de BPT-leden een kijkje kunnen nemen in de 112-meldkamer, de werking hiervan kunnen zien en informatie gekregen over ondermijning.

Gedurende het jaar vinden veiligheidslessen plaats op scholen waarbij stilgestaan wordt bij actuele veiligheidsonderwerpen, waaronder wapenbezit. De eerste lessen van 2023 hebben plaatsgevonden.

Inmiddels zijn aan alle wijken in de gemeente concreet wijkboa's gekoppeld. Deze wijkboa's zijn actief en zichtbaar aanwezig in de wijk en spelen in op specifieke wijkactualiteiten.

Begin 2023 zijn de eerste stappen gezet richting resultaatgerichte handhaving. De ontwikkeling van een dashboard met handhavingsdata is hier onderdeel van.

Acties 2023	Status
Onderzoek doen naar juiste methodiek voor het opstellen van een wijkgerichte benadering van veiligheid.	
Organiseren veilige scholenoeverleg met externe partners en hierin actuele thema's betrekken.	
Twee themasessies organiseren voor de BPT's (buurtpreventieteams).	
Uitvoeren van de Hackshield-campagne voor jongeren en in samenwerking met de bibliotheek de mogelijkheden voor een voorlichtingscampagne onderzoeken.	

Financiële mutaties

Er zijn geen financiële mutaties op dit programma.

Programma 2. Verkeer en Vervoer

Omschrijving

Alle kosten die de gemeente maakt rondom mobiliteit worden geboekt op dit programma. Dit betreft vooral de lasten voor de aanleg en het onderhoud van wegen en (fiets)paden. Ook de kosten voor parkeergarages vallen ook onder dit taakveld. Daarnaast valt ook de (recreatieve) vaart onder dit programma, zoals het onderhouden van havens en waterwegen.

2.1 Verkeer en Vervoer

Wat gaan we daarvoor doen?

Leefbaarheid in relatie tot verkeer verdient de komende jaren extra aandacht. We willen samen met de bewoners het Damcentrum autoluw maken. We kijken daarbij naar mogelijkheden van een herinrichting, waarbij de auto te gast is en onderzoeken of een milieuzone hieraan kan bijdragen.

We brengen de gesprekken op gang met relevante partijen om te komen tot een gezamenlijk initiatief ter ondertunneling van de Utrechtsebaan tot Huygenstunnel.

Met subsidie van het Rijk en de MRDH wordt een aantal extra verkeersveiligheidsprojecten voorbereid om de positie van (kwetsbare) weggebruikers te verbeteren. Hindernissen voor fietsers en voetgangers nemen we weg door veilige en comfortabele fiets- en wandelpaden en het optimaal inrichten van kruispunten. We stellen een actieplan verkeersveiligheid op, met veel aandacht voor participatie. In Stompwijk starten we in de herinrichting van de Dr. van Noortstraat om deze autoluw te maken, nu de nieuwe rondweg in gebruik genomen is.

Deelmobiliteit en elektrisch rijden blijven we stimuleren. Wel gaan we strenger handhaven om overlast van deeltweewielers te verminderen.

We verbeteren de bereikbaarheid van Leidschendam-Voorburg per fiets door de regionale fietsroutes Velostrada (Voorburg Noord – Binckhorst) en het Trekfiestracé (Westvlietweg – Binckhorst).

Stand van zaken:

Met een Plan van aanpak voor Damcentrum wordt in het tweede kwartaal van 2023 gestart. Daarnaast wordt een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de effecten van milieu- en zero emissiezones gemeentebreed. Hierbij wordt ook de mogelijkheid van logistieke hubs betrokken, omdat dit sterk samenhangt met milieuzones voor vrachtverkeer.

De gemeente Leidschendam-Voorburg wil samen met buurgemeenten een lange termijnverkenning maken voor het gebied binnen de Haagse agglomeratie dat doorsneden wordt door de A12 en het naastgelegen spoor. Doel is een groot en binnen de Haagse agglomeratie centraal gelegen en goed bereikbaar ontwikkelgebied te creëren waar in de toekomst geleefd, gewerkt, geleerd en gewoond kan worden. De komende maanden wordt onderzocht hoe deze opgave als gezamenlijk verkenningproject met onze buurgemeenten kan worden opgepakt.

De extra verkeersveiligheidsprojecten die in voorbereiding zijn, worden opgenomen in het Uitvoeringsprogramma van het Verkeers- en Vervoerplan 2023. Daarnaast is verbetering van de verkeersveiligheid een vast onderdeel bij beheer en onderhoud van de openbare ruimte en in ruimtelijke plannen. In het kader van het actieplan verkeersveiligheid zijn met de zogenaamde wijkprikker aandachtspunten opgehaald die de komende periode gebruikt worden voor het maken van het actieplan. De herinrichting van de Dr. Van Noortstraat is in voorbereiding. De planning is om in het vierde kwartaal te starten met de uitvoering van de ondergrondse werkzaamheden.

Op het gebied van deelmobiliteit wordt momenteel een verkenning met de buurgemeenten uitgevoerd met als doel waar mogelijk regionaal samen te werken, zodat deelmobiliteit voor gebruikers en aanbieders zo eenvoudig en eenduidig mogelijk wordt. Het aantal aanbieders van deeltweewielers is momenteel beperkt, waardoor de overlast van fout geparkeerde voertuigen is afgenomen. Het aantal laadpalen wordt verder uitgebreid, volgend op de extra vraag. Met ingang van april wordt het mogelijk om elektrische auto's op te laden vanaf een privaat oplaadpunt, terwijl deze op een openbare parkeerplaats geparkeerd staat. Hiervoor zullen kabelgoten in het trottoir worden aangelegd.

De planvorming voor de Velostrada tussen Binckhorst en station Den Haag Laan van NOI heeft vertraging opgelopen en wordt in het tweede kwartaal weer opgepakt. Voor het tracé van de

metropolitane fietsroute van Pijnacker naar Den Haag hebben gesprekken plaatsgevonden met Provincie Zuid-Holland, eigenaar van de Nieuwe Tolbrug. Nader onderzoek volgt vanaf het tweede kwartaal en besluitvorming in het najaar.

In de programmabegroting 2023-2026 is de motie Kwaliteitsimpuls openbare ruimte aangenomen. Om hier uitvoering aan te geven is onder andere een extra toezichthouder aangenomen, die de werkzaamheden controleert die buiten uitgevoerd worden. Daarnaast rijdt er een extra reparatiewagen, die ingezet wordt op achterstallig onderhoud naar aanleiding van gedane inspecties. Hier zijn 25 tekeningen (verdeeld over de wijken) van gemaakt met punten die aandacht behoeven, zoals wortelopdruk, verzakkingen en tegels die omhoogsteken (gevaarlijke situaties). Van die 25 tekeningen zijn er nu 7 aangepakt en uitgevoerd. Ook is er ruimte om andere zaken die zich tijdens het werk voordoen op te pakken, bijvoorbeeld van inwoners die hen benaderen. Daar waar het kan worden de boomspiegels vergroot als de wortels van de bomen te weinig ruimte hebben. Als laatste werkt een vakspecialist aan tekeningen om op bepaalde plekken binnen de gemeente de boomspiegels te gaan vergroten, waar de stoepen heel breed zijn.

Acties 2023	Status
Start herinrichting Dr. van Noortstraat	
Opstellen actieplan verkeersveiligheid	
Plan van aanpak maken voor het onderzoeken van de mogelijkheden om Damcentrum autoluw te maken door middel van herinrichting	
Milieuzone onderzoeken op effectiviteit en haalbaarheid en betrekken bij (effect)onderzoek milieuzones voor de gehele gemeente	
We maken het thuis opladen van de elektrische auto makkelijker door het toestaan van een EV-kabelgoot	

Toelichting afwijkingen acties:

Door onvoorzien vertrek van de projectleider van het actieplan Verkeersveiligheid treedt enkele maanden vertraging op in het opstellen. Verder hebben de eerste voorbereidingen laten zien dat een groter gebied dan alleen Damcentrum in ogenschouw genomen moet worden om de kansen en randvoorwaarden in beeld te brengen voor de twee opties uit het coalitieakkoord (autoluwe inrichting, milieuzone) én aanverwante ontwikkelingen (met name aansluiting bij de Green Deal Zero Emissie Stadslogistiek). Deze opties en ontwikkelingen moeten bovendien met elkaar in verband worden gebracht: wat is combineerbaar met wat en wat niet? Daarmee is deze verkenning complexer en kost meer tijd dan de eerste gedachte van een verkenning voor een klein gebied. Voor de verkenning wordt dit hele jaar genomen.

2.2 Parkeren

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren de nota Parkeerbeleid uit. In 2022 is op buurtniveau een analyse gemaakt om te kijken of het nodig is om parkeermaatregelen toe te passen of te wijzigen conform het vastgestelde parkeerbeleid. Daaruit volgt een plan van aanpak Uitvoering Parkeerbeleid, gericht op beter benutten van parkeervoorzieningen, evalueren van de gereguleerde gebieden en zoveel mogelijk concrete werkzaamheden uitvoeren in samenhang met andere projecten. De komende jaren volgt de uitwerking en uitvoering van dit plan. Hierbij is veel aandacht voor participatie. Per 1 januari 2023 zullen alle nieuwe ontheffingen enkel digitaal verleend worden. Het beleid hiervoor is eind 2022 aangepast. Herijking van het parkeerbeleid wordt mede gezien in het kader van de geleidelijke mobiliteitstransitie en de Omgevingsvisie.

Stand van zaken:

Het plan van aanpak Uitvoering Parkeerbeleid wordt in het tweede kwartaal van 2023 door het college vastgesteld. Op korte termijn ligt de focus van de uitvoering van het parkeerbeleid op buurten rond de Mall of the Netherlands.

Parkeerontheffingen worden sinds januari 2023 digitaal verleend. Dit proces loopt naar behoren. De Nota Parkeernormen is voorbereid en wordt voor de zomer aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.

Acties 2023	Status
Actualisatie Nota Parkeernormen	

2.3 Recreatieve havens

Wat gaan we daarvoor doen?

Na herinrichting en verlenging van de passantenhaven nabij het sluisgebied, dient nog de toegang hiervan verbeterd te worden. De behoefte aan en mogelijkheden tot extra aanlegsteigers bij voorkeur nabij historisch erfgoed zullen worden onderzocht. De overige inzet is grotendeels gericht op beheer en onderhoud van de gemeentelijke ligplaatsvoorzieningen.

Stand van zaken:

Er moeten nog aanpassingen aan de brug gedaan worden om de passantenhaven (Plaspoelhaven) voor de zomer in gebruik te kunnen nemen. Daarvoor is opdracht verleend aan een aannemer, maar door langere levertijden is vertraging ontstaan. Verder worden in het tweede kwartaal van 2023 nog vier drijvende steigers aangelegd en worden voor de zomer kraanwater- en stroomvoorzieningen aangebracht.

Acties 2023	Status
Bediening brug naar passantenhaven Sluisgebied vereenvoudigen, met extra veiligheidsmaatregelen	

Toelichting afwijkingen acties:

Er moeten nog aanpassingen aan de brug worden gedaan, die door langere levertijden vertraagd zijn.

2.4 Openbaar vervoer

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente streeft naar een geleidelijke mobiliteitstransitie met duurzame mobiliteit. Het openbaar vervoer is daarom een belangrijke pijler onder de bereikbaarheid van de gemeente. In het grootste deel van de gemeente wordt het openbaar vervoer verzorgd door de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. In Stompwijk is de Provincie Zuid-Holland verantwoordelijk. Verder verzorgt welzijnsorganisatie Woej een busdienst in de delen van Leidschendam die minder goed door het reguliere openbaar vervoer worden bediend; de gemeente verleent hiervoor subsidie.

De gemeente kijkt samen met de vervoerders hoe het aanbod van openbaar vervoer zoveel mogelijk op maat kan worden gemaakt en er wordt gewerkt aan het behouden en beter benutten van het bestaande openbaar vervoer. Hierbij houdt de gemeente aandacht voor het sociale belang en de betaalbaarheid van vervoer.

Stand van zaken:

In het tweede kwartaal van 2023 wordt toegewerkt naar een definitief Masterplan voor de Bereikbaarheid van CID Binckhorst, inclusief een zogeheten voorkeursbesluit over het aan te leggen

hoogwaardig openbaar vervoer. De plannen omvatten ook de Nota van Antwoord over de ingediende zienswijzen en zullen tegelijkertijd in de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Den Haag, Rijswijk en Leidschendam-Voorburg worden besproken. Ook krijgen de raden van de drie gemeenten de plannen, inclusief voorstel tot eigen bijdrage, voorgelegd. Tegelijkertijd heeft Leidschendam-Voorburg in de periode december 2022 - maart 2023 een interactief traject doorlopen in Voorburg-West met bureau Urban Sync. De door omwonenden geleverde inbreng kan worden meegenomen bij de besluitvorming en de verdere uitwerking van de plannen de komende jaren.

Acties 2023	Status
De gemeente maakt zich samen met omwonenden en belanghebbenden hard voor een goede en veilige inpassing van het OV vanuit de Binckhorst naar en door Voorburg West.	
Deelnemen aan het MIRT-Programma Bereikbaarheid Rotterdam-Den Haag en aan MIRT Verkenning Central Innovation District (CID).	
Een proactieve rol pakken in de regio en inzet (in MRDH-verband) op het Transitieprogramma OV en Corona, waarbij de daling van het OV-gebruik als gevolg van Corona zoveel mogelijk wordt opgevangen (vooral nog 2023 en 2024).	
Inzet op verbetering van bereikbaarheid van de Westfield Mall of The Netherlands per OV.	
Implementatie van automatisch rijdende OV-shuttle tussen station Mariahoeve en Westfield Mall of the Netherlands door onder meer uitvoering van infrastructurele aanpassingen.	
Beoordelen de Vervoersplannen eind 2023 en verder. Deze dienstregelingen gaan jaarlijks rond medio december in en worden rond de zomer voorbereid. Doorgaans kunnen gemeenten zienswijzen indienen.	
Aan de raad voorleggen van de voorkeursvariant masterplan bereikbaarheid CID Binckhorst.	

Toelichting afwijking acties:

De aanpak van de mobiliteitsproblematiek heeft zich tot op heden primair gericht op verkeersmanagement van bestaande bezoekersstromen per auto en de discussie om omwonenden in de klankbordgroep over mogelijke parkeerregulering in de omliggende wijken. Het college heeft een bredere aanpak in voorbereiding waarvan de transitie naar duurzame vormen van mobiliteit óók onderdeel is. Daarnaast zullen de kosten van Urban Sync naar verwachting voor de zomer na ondertekening van de Bestuursovereenkomst vanuit het project Verkenning CID Binckhorst worden vergoed.

Financiële mutaties

Onderwerpen Verkeer en Vervoer		Mutatie Baten	Mutatie Lasten	Effect begr. saldo
Mee- en tegenvallers				
1.	Extra kwaliteitsimpuls voor de openbare ruimte (motie 702)	0	273	-273
2.	Gehandicapten parkeerkaarten	34	0	34
3.	Exploitatie Plaspoelhaven	15	6	9
4.	Mobiliteit rondom the Mall	0	50	-50
5.	Kapitaallasten 2023	0	-875	875

Budgettair neutraal

6.	Project zwerfafval	-87	-87	0
7.	Doorontwikkeling Leidschendam-Voorburg	0	220	-220

Bestedingsplan reserves

8.	Mobiliteit rondom de Mall	0	375	-375
Totaal Verkeer en Vervoer		-38	-38	0

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Extra kwaliteitsimpuls voor de openbare ruimte (motie 702)

Bij de behandeling van de programma begroting 2023-2026 is een motie aangenomen dat de

- oplevering van de openbare ruimte extra aandacht behoeft. Inzet die hiervoor nodig is vindt dekking in de in 2022 ontvangen degeneratievergoeding van glasvezel aanleg.

Gehandicapten parkeerkaarten

- Door een stijging in de aanvragen van gehandicapten parkeerkaarten is er een toename in de opbrengsten.

Exploitatie Plaspoelhaven

De gemeente heeft voor de exploitatie van de ligplaatsen in de Plaspoelhaven per 1 april 2023 een huurovereenkomst afgesloten met de Stichting Plaspoelhaven i.o. Vanwege de huidige onzekere economische tijden, is deze aangegaan voor een periode van 2 jaar (tot 1 april 2025)

- waarbij evaluatiemomenten zijn ingebouwd. Indien partijen de overeenkomst al dan niet in aangepaste vorm willen voortzetten, wordt het contract voor een periode van 5 jaar verlengd met zicht op nog eens 5 jaar verlenging.

Mobiliteit rondom the Mall

In 2022 zijn er in verband met een WOO (Wet open overheid) verzoek extra kosten gemaakt die

- ten laste zijn gekomen van het budget van de Taskforce Mobiliteit rondom the Mall of the Netherlands.

Kapitaallasten 2023

Het investeringsplan 2023-2027 is geactualiseerd. Dit leidt tot wijzigingen in de kapitaallasten

- (rente en afschrijvingen) in meerdere programma's. In het raadsvoorstel Vaststellen Investeringsplan 2023-2027 wordt een verdere toelichting gegeven.

Project zwerfafval

- Het project zwerfafval is afgerond. Voor dit project kreeg de gemeente een vergoeding vanuit Nedvang. Deze vergoeding evenals de werkzaamheden voor dit project stoppen per 2023.

Doorontwikkeling Leidschendam-Voorburg

- Het budget voor het doorontwikkelen van Leidschendam-Voorburg, wordt gebruikt onderzoek op het gebied van mobiliteit.

Mobiliteit rondom de Mall

Onttrekking uit de bestemmingsreserve Mobiliteit voor de taksforce Mobiliteit rondom de Mall of the Netherlands aangezien er vertraging ontstaan is in de uitvoering is dit budget doorgeschoven naar 2023.

-

Programma 3. Economie

Omschrijving

Gemeentelijk economisch beleid richt zich op het creëren van een sterk vestigingsklimaat voor bedrijven en ondernemers, het bevorderen van arbeidskansen voor een brede doelgroep en het sterk houden van het voorzieningenniveau. Een vitale lokale economie vormt een belangrijke bouwsteen

voor een duurzaam vitale gemeente. De bouwsteen Economie & Bedrijvigheid die in november 2021 door de raad is vastgesteld en als input dient voor de omgevingsvisie, geeft het ruimtelijk economisch beleid van de gemeente voor de komende jaren weer.

3.1 Economische ontwikkeling

Wat gaan we daarvoor doen?

De coronacrisis heeft een blijvende indruk achtergelaten op onze samenleving. Het heeft veranderingen teweeggebracht of versneld die ook iets betekenen voor de inrichting van onze gemeente. Mensen werken bijvoorbeeld veel vaker thuis of doen hun boodschappen online. We hebben oog voor deze gevolgen en gaan hier actief mee aan de slag. Regionaal versterken we de samenwerking via onder andere de MRDH en Business Park Haaglanden om hiermee de economische ontwikkeling van onze gemeente in de regio te versterken. Lokaal gaan we:

- Structureel overleg met ondernemers(-fondsen) en belangenorganisaties als MKB-LV, gericht op het borgen van een sterk vestigingsklimaat
- Het vernieuwen van winkelgebied De Julianabaan
- Bestendigen van de winkelfunctie in het Huygenskwartier door het winkelgebied zodra nodig compacter te gaan maken middels gerichte verplaatsing en transformatie
- Het toewerken naar een vorm van organisatie van de pandeigenaren van met name het Huygenskwartier
- Damcentrum gefaseerd om te vormen van kernwinkelgebied naar een levendige stadsstraat met naast een sterk verscluster, een horecacluster aan de Vliet, eveneens een rijk scala aan voorzieningen en economische bedrijvigheid met een kwalitatief sterke uitstraling.
- Waar mogelijk en passend meer terrassen en mengvormen van winkels, dienstverlening en horeca toestaan
- Uitvoering geven aan de bouwsteen Economie & Bedrijvigheid door:
 - Beleid opstellen en gerichte acties uitvoeren ter versterking van het vestigingsklimaat
 - Ondernemers met raad en daad bij te staan
 - Inzetten op realisatie van nieuwe werkruimte bij herontwikkelingsprojecten en daarbij gemeentebreed de 5%-norm voor werkfuncties te hanteren bij bouwprojecten.
 - Samen met regiogemeenten bestaande bedrijventerreinen in de regio beter te benutten en waar nodig bedrijventerreinen uit te breiden en/of nieuwe te creëren om het problematische en oplopende tekort aan passende bedrijfsruimte te mitigeren
 - Stimuleren van vastgoedeigenaren bij het verduurzamen van bestaand commercieel vastgoed door gerichte informatiecampagnes en het verlagen of wegnemen van drempels om te verduurzamen. Waar nodig zal de gemeente haar wettelijke taak tot handhaving uitvoeren inzake verplichting energielabel voor utiliteitsgebouwen
- Invulling geven aan het positioneren en promoten van het toeristisch en recreatief aanbod door:
 - Het opzetten en uitvoeren van acties en communicatie-uitingen middels de doorlopende LV Verrast campagne
- Anticiperen op marktveranderingen in kernwinkelgebieden door:
 - Toewerken naar compactere winkelgebieden
 - Gericht investeren in vernieuwing en modernisering van winkelcentrum De Julianabaan
 - Heroverwegen van de status

Stand van zaken:

Op 14 maart 2023 is het terrassenbeleid vastgesteld met een collegebesluit en burgemeestersbesluit. De raad is geïnformeerd middels een raadsbrief.

Alle onderdelen aangaande Julianabaan (parkeergarage/cultuurgebouw) maken deel uit van het onderzoek naar de integrale gebiedsvisie Julianabaan.

Acties 2023	Status
In winkelcentrum De Julianabaan werken we toe naar een integrale ontwikkelvisie (3e kwartaal)	
Onderzoek doen naar de haalbaarheid van een ondergrondse parkeergarage én de inpasbaarheid van een cultuurgebouw bij De Julianabaan (invulling raadsnoties)	
In Winkelcentrum Huygenskwartier werken we dit jaar toe naar een vorm van vereniging van de eigenaren van het winkelvastgoed.	
Nieuw terrassenbeleid wordt begin 2023 aan de raad aangeboden	
In het eerste kwartaal zal het schaarse vergunningenbeleid worden herschreven	

Toelichting afwijkingen acties:

De planning voor het opleveren van het schaarse vergunningenbeleid was te optimistisch.

Vooruitblik:

Naar verwachting wordt het schaarse vergunningenbeleid in de tweede helft van 2023 aangeboden aan de raad ter vaststelling.

3.2 Fysiek bedrijfsinfrastructuur

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente streeft ernaar een economisch vitale gemeente te zijn en te blijven, met voldoende passende en betaalbare ruimte voor bedrijvigheid. In Leidschendam-Voorburg gaat het onder andere om het vernieuwen en verduurzamen van kernwinkelgebied De Julianabaan.

We bieden ruimte aan particuliere initiatieven voor bedrijfsverzamelgebouwen voor ZZP'ers en kleine ondernemers, sturen ruimtelijk op de realisatie van voldoende passende en betaalbare bedrijfsruimte in gebiedsontwikkelingen en zetten daarnaast gemeentelijk vastgoed in voor de realisatie van een nieuw permanent bedrijfsverzamelgebouw in Huygenskwartier. In samenwerking met regiogemeenten zetten we in op het realiseren van nieuwe plekken voor werkgelegenheidsontwikkeling. Op bedrijventerreinen zetten we in op het tegengaan van verloedering, het mengen van functies en verduurzaming van panden.

De agrarische- en tuinbouwsector in het buitengebied als toegangspoort naar het Groene Hart, willen we consolideren. Daar waar agrarische functies ophouden te bestaan (bijvoorbeeld als gevolg van gebrek aan opvolging of marktontwikkelingen, verkennen we samen met betreffende ondernemers op basis van maatwerk, alternatieve bedrijfsinvullingen.

Tot slot wordt in samenwerking met Delft, Rijswijk, Den Haag en Provincie Zuid-Holland navolging gegeven aan de uitwerking van het gesloten Woon-werkakkoord; het beter benutten van bestaande bedrijventerreinen en realiseren van nieuwe ruimte voor bedrijven in de regio.

Stand van zaken:

In gebiedsontwikkelingen wordt het beleidsuitgangspunt toegepast dat gemeentebreed (niet per locatie) ten minste 5% van het toe te voegen bouwprogramma bestemd wordt voor niet-wonen functies. Ook wordt een integrale toekomstbestendige gebiedsvisie opgesteld voor kernwinkelgebied De Julianabaan.

Het bedrijfsverzamelgebouw aan de Herenstraat loopt vertraging op, doordat de herontwikkeling van het gebied in de Herenstraat 40-48 langer duurt dan verwacht.

De gemeente werkt met de provincie Zuid-Holland en het MKB-LV samen om de organisatiegraad onder ondernemers op bedrijventerreinen te ontwikkelen en te verhogen. Daarnaast zijn de gemeente en ondernemers in het buitengebied met elkaar in gesprek over de toekomst van het buitengebied en manieren waarop het groene en historische karakter kan worden behouden.

Tenslotte wordt met de omliggende gemeenten het regionale woon-werkakkoord verder uitgewerkt.

3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente streeft ernaar economisch vitaal te zijn en te blijven. Het beleid en de aanpak op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening van voorgaande jaren zetten wij door.

Dit betreft vooral accountmanagement bedrijven en het centrummanagement. Deze contactfuncties dichtbij de ondernemers zijn belangrijk voor een goede aansluiting met het lokale bedrijfsleven en om gemeentelijke dienstverlening gericht op ondernemers zo gericht mogelijk af te stemmen op de behoefte van die ondernemers.

Stand van zaken:

Er zijn doorlopende dagelijkse contacten met ondernemers in de centrum- en overige gebieden voor hulp- en adviesvragen. De contacten zijn deels op persoonlijk niveau en deels via het Ondernemersloket.

3.4 Economische promotie

Wat gaan we daarvoor doen?

Ook economische promotie levert een bijdrage aan de bezoekerseconomie en het in stand houden van voorzieningen binnen de gemeente. Bezoekers van buiten zorgen voor inkomsten en banen in onze gemeente. Onze gemeente heeft veel moois te bieden en dat dragen we graag uit. Bedrijven en organisaties, actief in de recreatie en het toerisme, zijn een economische factor van belang en kunnen op onze steun rekenen. Evenementen zetten onze gemeente op de kaart. We promoten recreatie en toerisme door citymarketing gericht op alle drie de kernen onder meer door:

- Faciliteren van ondernemersfondsen om de toekomst en vitaliteit van de winkelgebieden Huygenskwartier en Leidschendam Centrum te behouden
- Uitvoering promotieplan LV Verrast om het toeristisch-recreatieve profiel van de gemeente uit te dragen en de bezoekerseconomie zowel kwalitatief als kwantitatief te versterken.
- Uitvoering evenementenbeleid met focus op verspreide kleinschalige en middelgrote evenementen

Stand van zaken:

De promotiecampagne "LV-Verrast" is een uitwerking van de visie recreatie en toerisme. In 2023 is de focus gelegd bij de doelgroep ondernemers in de recreatieve sector, culturele sector, de retail en de horeca. Naast aandacht voor activiteiten en evenementen op de website voor extra promotie, is een ondernemerstoolkit ontwikkeld met promotiemiddelen. In de Kinopolis bioscoop draait tot 2026 een reclamefilm voor LV-Verrast. Begin 2023 is de tweede editie van het magazine LV Verrast gelanceerd. Hiervan zijn 9.000 exemplaren verspreid in de gemeente.

Ondernemersfondsen in beide winkelgebieden zijn gecontinueerd.

Acties 2023	Status
De promotiecampagne "LV-Verrast" zal in 2023 voortgezet worden.	

Financiële mutaties

Onderwerpen Economie	Mutatie Baten	Mutatie Lasten	Effect begr. saldo
Mee- en tegenvallers			
1. Aanleg glasvezel	0	200	-200
Totaal Economie	0	200	-200

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Aanleg glasvezel

Om toezicht te kunnen houden op de aanleg van glasvezel heeft de gemeente in 2022 een

1. vergoeding ontvangen. Echter lopen de werkzaamheden en daarmee de lasten van het toezicht door in 2023.

Programma 4. Onderwijs

Omschrijving

De bekostiging van onderwijs gaat via het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap direct naar de schoolbesturen. De gemeente is verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs, leerlingenvervoer en de uitvoering van de Leerplichtwet. Ook heeft de gemeente een rol in het terugdringen van onderwijsachterstanden, onder andere door de bekostiging van nieuwkomersgroepen en voor- en vroegschoolse educatie. Volwasseneneducatie valt ook onder dit programma.

4.1 Openbaar basisonderwijs

Wat gaan we daarvoor doen?

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar basisonderwijs:

Vanaf 2019 zijn geen structurele lasten en baten op het gebied van openbaar onderwijs in de gemeentelijke begroting omdat de Panta Rhei groep het onderhoud verzorgt en daarom ook rechtstreeks de budgetten van het Ministerie ontvangt.

4.2 Onderwijshuisvesting

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente geeft samen met de schoolbesturen uitvoering aan de Integrale Huisvestingsplannen voor het primair en voortgezet onderwijs. Bij nieuwbouw is, in het kader van duurzaamheid en leefbaarheid, de norm voor Bijna Energie Neutrale Gebouwen (BENG normen) inmiddels in het bouwbesluit opgenomen. Ook wordt zoveel mogelijk invulling gegeven aan groen/blauwe schoolpleinen (groen= leefomgeving en blauw is adaptatie van regenwater). Speciale aandacht is er voor binnenklimaat en ventilatie van de schoolgebouwen.

Samen met de schoolbesturen stelt de gemeente een integraal huisvestingsplan (IHP) voor de jaren 2024-2028 op waarin renovatie- en nieuwbouwplannen van schoolgebouwen voor primair en voortgezet onderwijs voor vier jaar zijn vastgelegd. Hierbij is aandacht in de plannen voor een deugdelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

Stand van zaken:

In het eerste kwartaal is een start gemaakt met het opstellen van nieuwe Integrale Huisvestingsplannen voor het primair en voortgezet onderwijs.

De projecten Veurs Voorburg en Kindcentrum De Telescoop zijn conform planning opgeleverd en in gebruik genomen.

De projecten Sint Maartenscollege en Maria Bernadetteschool zijn gestart en er is opdracht verstrekt voor het uitvoeren van een huisvestingsonderzoek voor het Dalton College in Voorburg. Hierin worden voor het bestaande gebouw de mogelijkheden tot een levensduurverlenging van tenminste 40 jaar, evenals de mate waarin kan worden voldaan aan huidige wetgeving (Bouwbesluit) en kwaliteitseisen (Frisse Scholen) onderzocht.

Acties 2023	Status
Uitvoeren huidig integraal huisvestingsplan (IHP).	
Voortvloeiend uit het IHP Raadsvoorstel massastudie Maartenscollege en Maria Bernadette en bijhorend budget.	
IHP voor de jaren 2024-2028 opstellen.	

Toelichting afwijkingen acties:

Om de haalbaarheid van een levensduurverlenging van tenminste 40 jaar vast te kunnen stellen zal in het eerste kwartaal worden gestart met een huisvestingsonderzoek voor het Dalton College. Op basis hiervan kan worden gestart met de definitiefase (o.a. opstellen Programma van Eisen en stedenbouwkundige randvoorwaarden). Deze uitgaven passen niet binnen het bestaande budget. De planningen voor de onderwijshuisvesting zijn in eerdere producten uit de begrotingscyclus aangepast vanwege onvoldoende ambtelijke capaciteit. Dankzij capaciteitsuitbreiding loopt de uitvoering van de vorenstaande acties nu in het spoor van de actuele planningen.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat gaan we daarvoor doen?

De inzet op passend onderwijs, leerplicht, laaggeletterdheid, platform Economie, Onderwijs & Arbeidsmarkt en peuteropvang wordt gecontinueerd of geïntensiveerd. De deelname aan voorschoolse educatie (VE) wordt gemonitord. Vanaf 2023 wordt deelgenomen aan een VE-monitoringssysteem om doelgroeppeuters nog beter te monitoren. Tevens wordt ingezet op het terugdringen van voortijdig schoolverlaten, onder andere door het verstevigen van de preventieve aanpak. Een visie op leerplicht-RMC (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt) wordt hiertoe opgesteld.

Ook in 2023 worden in samenwerking met scholen, kinderdagopvang, buitenschoolse opvang, (jeugdgezondheids)zorg, bibliotheken en andere lokale partijen maatregelen ingezet in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs ter bestrijding van (leer)achterstanden als gevolg van de coronacrisis en in het kader van de uitvoering van de Lokale Educatieve Agenda. Voor de periode 2023-2027 wordt in samenwerking met partners en de gemeenteraad een nieuwe Lokale Educatieve Agenda opgesteld.

Het blijkt dat mensen die laaggeletterd zijn vaker een lager inkomen hebben, werkloosheid zijn, schulden of gezondheidsproblemen hebben. Ook kan het gebruik van computer of smartphone voor hen lastig zijn. Door de inzet van volwasseneneducatie willen we ervoor zorgen dat iedereen mee kan doen.

Stand van zaken:

Met de genoemde acties 2023 is een aanvang gemaakt. De visie op leerplicht-RMC gaat Uitvoeringskader leerplicht en casemanagement schooluitval heten. De implementatie hiervan start in de loop van 2023. De Onderwijsvisie 2014 wordt herijkt door uitgangspunten en thema's op te nemen in de Lokale Educatieve Agenda 2023-2027. Inmiddels is een eerste school bij de gemeente op bezoek geweest om te leren over democratie en besluitvorming. Hier wordt een gevolg aan gegeven.

Het onderzoek naar de aanschaf van de peutermonitor loopt. De verwachting is dat de peutermonitor in het tweede kwartaal van 2023 wordt aangeschaft.

Acties 2023	Status
Opstellen Lokale Educatieve Agenda 2023-2027	✓
Deelnemen aan VE-monitorsysteem om doelgroeppeuters beter te monitoren	✓
Implementeren visie leerplicht-RMC	✓
Herijken Onderwijsvisie 2014	✓
Scholen uitnodigen bij de gemeenteraad om te leren over democratie en besluitvorming.	✓

Vooruitblik:

Het opstellen van de Lokale Educatieve Agenda is gestart en wordt naar verwachting in december 2023 aan de raad voorgelegd. Hierin zitten aspecten van de onderwijsvisie verwerkt, waardoor de onderwijsvisie direct herijkt wordt. De implementatie van de visie Leerplicht-RMC start in het voorjaar.

Financiële mutaties

Onderwerpen Onderwijs	Mutatie Baten	Mutatie Lasten	Effect begr. saldo
Mee- en tegenvallers			
1. Contractmanagement leerlingenvervoer en jeugdvervoer	0	32	-32
2. Jaarprogramma onderwijshuisvesting	0	36	-36
3. Kapitaallasten 2023	0	-323	323
Budgettair neutraal			
4. Onderwijsachterstandenbeleid	269	269	0
5. Leerplicht	0	-20	20
Totaal Onderwijs	269	-6	275

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Contractmanagement leerlingenvervoer en jeugdvervoer

- Op basis van nieuwe contractafspraken wijzigen de kosten voor het contractmanagement van leerlingenvervoer en jeugdvervoer.

Jaarprogramma onderwijshuisvesting

- Om de haalbaarheid van een levensduurverlenging van tenminste 40 jaar vast te kunnen stellen zal in het eerste kwartaal worden gestart met een huisvestingsonderzoek voor het Dalton

College. Op basis hiervan kan worden gestart met de definitiefase (o.a. opstellen Programma van Eisen en stedenbouwkundige randvoorwaarden).

Kapitaallasten 2023

Het investeringsplan 2023-2027 is geactualiseerd. Dit leidt tot wijzigingen in de kapitaallasten

3. (rente en afschrijvingen) in meerdere programma's. In het raadsvoorstel Vaststellen Investeringsplan 2023-2027 wordt een verdere toelichting gegeven.

Onderwijsachterstandenbeleid

De verwachte inkomsten uit de specifieke uitkering voor onderwijsachterstandenbeleid stijgen.

4. Het budget wordt met name besteed aan vroeg- en voorschoolse educatie, taalklassen en peuteropvang.

Leerplicht

5. De kosten van de leerwerkmakelaar worden gedeeltelijk gedekt door het leerplicht budget.

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Omschrijving

De gemeente heeft verschillende wettelijke taken die verband houden met cultuur. Het gaat om het aanbieden van een bibliotheekfunctie, zorgdragen voor een toereikend lokaal media aanbod en het beschermen en toegankelijk maken van cultureel erfgoed (archeologisch en cultuurhistorisch). De gemeente heeft tevens de wettelijke taak om speelvoorzieningen in de openbare ruimte te inspecteren en veilig te houden en een zorgplicht ten aanzien van het bomenbestand in de openbare ruimte. Op het gebied van sport en bewegen heeft de gemeente een rol bij het aanbieden van preventieprogramma's in samenwerking met sportverenigingen en beweegpartners. Daarnaast beheert, onderhoudt en exploiteert de gemeente de sportaccommodaties, zodat die van goede kwaliteit en gebruiksklaar zijn.

5.1 Sportbeleid en activering

Wat gaan we daarvoor doen?

Het beleid van de gemeente en haar partners vloeit voort uit de landelijke Regeling sportakkoord en leefstijlinterventies en staat verwoord in het Lokaal Sportakkoord. In 2023 gaan we in gesprek met sport en beweegaanbieders en zetten we de huidige aanpak Lokaal sportakkoord door. Om aansprekend te zijn voor de jeugd gaan we coaches en lokale helden als rolmodellen gericht inzetten op wijkniveau en via andere aanbieders meer zichtbaar maken in campagnes. De wijkgerichte aanpak van de combinatiefunctionarissen continueren we en maken we zichtbaarder.

Stand van zaken:

De acties lopen volgens planning. De Kopgroep sport en bewegen komt vijf keer per jaar bij elkaar en geeft vorm aan het lokale sportakkoord. Voor 2023 staat een herijking van het sportakkoord op de planning, omdat het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport het Sportakkoord II heeft getekend. Zodra de herijking eind juni is ondertekend, wordt deze ter informatie aan de raad gestuurd. De voorbereidingen voor rolmodellen in de wijk zijn opgestart. De wijkgerichte aanpak van de combinatiefunctionarissen wordt gecontinueerd en zichtbaar gemaakt, bijvoorbeeld door middel van de opening van de QR-fit die in het voorjaar gepland staat.

Acties 2023

Status

In 2023 gaan we in gesprek met sport en beweegaanbieders en zetten we de huidige aanpak Lokaal sportakkoord door

Om aansprekend te zijn voor de jeugd gaan we coaches en lokale helden als rolmodellen gericht inzetten op wijkniveau en via andere aanbieders meer zichtbaar maken in campagnes	
De wijkgerichte aanpak van de combinatiefunctionarissen continueren we en maken we zichtbaarder	

Vooruitblik:

Eind juni wordt de herijking van het Sportakkoord II aan de raad voorgelegd.

5.2 Sportaccommodaties

Wat gaan we daarvoor doen?

We houden de sportaccommodaties op een hoog niveau. Het onderhoud van de sportaccommodaties is gebaseerd op het geldende Beheerplan buitensportvoorzieningen en het Meerjarenonderhoudsplan (gebouwen).

Stand van zaken:

Rugby: Volgens de eerder aangegeven planning zou VRC de nieuwe accommodatie per april 2023 in gebruik kunnen nemen. Bij het aflopen van de termijn van de aanvraag van de omgevingsvergunning heeft Den Haag laten weten dat extra aanvullende onderzoeken nodig zijn. Dit heeft gevolgen voor de planning. Verdere planning en uitvoering zijn afhankelijk van de beslissing van de gemeente Den Haag over de omgevingsvergunning.

Bomenkap Westvliet: Kapvergunning is aangevraagd bij de gemeente Den Haag. Ook hier zijn aanvullende ecologische onderzoeken vereist. Planning van deze uitvoering ligt op schema.

Acties 2023	Status
De Voorburgse Rugbyclub verhuist in 2023 naar de nieuwe locatie.	
Op basis van de uitgevoerde analyse vellen van 341 aangetaste bomen op en rondom het sportpark Westvliet. Bij het herplanten worden meerdere soorten bomen terug geplant, zodat het bomenbestand meer divers, duurzamer en meer natuurwaarde krijgt.	

Toelichting afwijkingen acties:

Alle extra onderzoeken en gegevens zijn aangeleverd bij de gemeente Den Haag. Inmiddels zijn beide vergunningen verleend, maar nog niet onherroepelijk. In het tweede kwartaal van 2023 neemt de gemeente Den Haag een beslissing over de omgevingsvergunning. De vervolgacties worden zo veel mogelijk voorbereid. Zodra de vergunningen onherroepelijk zijn worden de vervolgacties uitgevoerd.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie & cultuurparticipatie

Wat gaan we daarvoor doen?

Cultuur is een belangrijke basis van onze samenleving en we zijn dan ook trots op het aanbod binnen onze gemeente. Wel heeft de culturele sector het zwaar gehad tijdens de COVID periode en ook nu zijn de gevolgen hiervan nog zichtbaar. De basis is stevig, maar er is meer uit te halen voor ons allemaal. We willen in 2023 de sluimerende ambities kracht bij zetten door met de partners en de inwoners gezamenlijk naar de toekomst te kijken door middel van een nieuwe, breed gedragen, cultuurvisie. Een visie die naar de toekomst kijkt met respect voor het verleden. Met een belangrijke rol voor de musea, de theaters, de bibliotheek, media en verenigingen, maar ook de kunst- en

cultuurevenementen. We kunnen als gemeente écht onderscheidend zijn op het gebied van kunst en cultuur, als we deze uitdaging samen aan gaan. Binnen deze visie zal Cultuur & Co een belangrijke rol houden als adviserend en verbindend netwerk en onderkennen we onder meer het belang van muziekonderwijs in de klas.

We maken onze rijke historie in de musea en buiten, virtueel ondersteund, nog meer zichtbaar.

Stand van zaken:

De voorbereidende gesprekken met het college en de partners over het muziekonderwijs zijn gevoerd en er wordt gewerkt aan het voorstel voor de raad. Met de musea wordt gewerkt aan een meerjarenexploitatieovereenkomst. De voorbereidingen voor de start van het opstellen van een cultuurvisie zijn gedaan.

Acties 2023	Status
Onderzoek doen naar de behoefte bij de scholen aan (ondersteuning bij) muziekonderwijs. De resultaten worden met een voorstel voor gelegd aan de raad.	
Opstellen van een cultuurvisie.	

5.4 Musea

Wat gaan we daarvoor doen?

Om kunst en cultuur goed in de gemeente te positioneren, werken verschillende culturele partijen nauw samen. Sinds 2022 hebben we één Huygens museum verdeeld over twee locaties. Het college stuurt aan op een duidelijke keuze rondom het vraagstuk over de huisvesting en financiering van museum Swaensteyn.

Stand van zaken:

Er wordt intensief samengewerkt tussen het museum en de gemeente aan een meerjarenexploitatieovereenkomst. De eerste gesprekken over de locatie van museum Swaensteyn en Huize Swaensteyn zijn gevoerd.

Acties 2023	Status
Er wordt aangestuurd op een duidelijke keuze over de toekomst van museum Swaensteyn.	

Toelichting afwijkingen acties:

Om een keuze over de toekomst van museum Swaensteyn te kunnen maken wordt op dit moment onderzoek gedaan naar de verschillende mogelijkheden.

Vooruitblik:

Het museum werkt een plan van aanpak uit wat betreft de mogelijkheden van de toekomstige huisvesting.

5.5 Cultureel erfgoed

Wat gaan we daarvoor doen?

Leidschendam-Voorburg beschikt over een rijke historie. Om cultureel erfgoed onder de aandacht van het publiek te brengen, ondersteunen wij het Erfgoedpodium. Hierdoor is het mogelijk voor de erfgoedpartners het hele jaar door diverse laagdrempelige projecten te organiseren rond de iconen (zoals de Romeinen, de Vliet en buitenplaatsen) en de Open Monumentendag. Tevens zoeken we de samenwerking op met bijvoorbeeld recreatie en toerisme om het publiek in aanraking te laten komen met erfgoed. Wij zorg daarnaast dat het erfgoedbeleid ingepast wordt in de Omgevingsvisie en het

Omgevingsplan. Wij gaan onderzoeken hoe we onze rijke historie meer kunnen uitdragen, zoals in de musea, buiten, mogelijk virtueel ondersteund en zo ons erfgoed zichtbaar te maken op een laagdrempelige manier. Hierbij zullen we ons in eerste instantie richten op onze iconen, zoals ons Unesco Werelderfgoed, maar ook verborgen schatten zijn hierbij van belang.

Stand van zaken:

De gemeente heeft het erfgoedpodium gefaciliteerd door onder meer subsidie te verstrekken om erfgoed uit te dragen. De Erfgoeddag is een belangrijk evenement dat uit dit samenwerkingsverband voortkomt en bijdraagt aan de bekendheid en toegankelijkheid van ons lokale erfgoed.

Voor de beleving van het Romeins erfgoed worden verbindingen met recreatie en toerisme in de vorm van arrangementen onderzocht. Voor het uitdragen van onze rijke historie is gestart met het ontwerp van een reizende tentoonstelling over ons Romeins erfgoed.

5.6 Media

Wat gaan we daarvoor doen?

Vanaf 2023 krijgt de bibliotheek een vaste basissubsidie voor de wettelijke taken die zij uitvoert. Daartoe zijn er resultaatafspraken gemaakt waarbij ook de uitkomsten van het participatietraject tbv de bibliotheek van de toekomst een plek hebben. Hierbij gaat het om bezoekersaantallen en leden aantallen, samenwerking in de wijken en een duidelijk zichtbare maatschappelijke rol. De implementatie van het raadsbesluit over de bibliotheek van de toekomst gaat in 2023 door; dit betekent de verbouwing, herinrichting en verhuizing op het Fluitpolderplein en het verder vormgeven van het Huis van Verhalen (samenwerking bibliotheek en theater) in Voorburg.

Midvliet is in 2022 opnieuw de lokale omroep van Leidschendam-Voorburg geworden. In 2023 monitoren wij de gemaakte resultaatafspraken.

Stand van zaken:

Op dit moment is er een schetsontwerp van de nieuwe inrichting en verbouwing van de bibliotheek op het Fluitpolderplein. Dit schetsontwerp wordt in het tweede kwartaal voorgelegd aan de klankbordgroep, die een check doet ten opzichte van de participatie uitkomsten.

In het derde kwartaal wordt een Voorlopig Ontwerp (VO) gemaakt en een bouwteam samengesteld. Volgens de planning zal de verhuizing in 2024 plaatsvinden.

Vanaf 2023 is het Informatiepunt Digitale Overheid ingesteld, een fysieke plek waar mensen terecht kunnen voor informatie of hulp bij hun digitale verkeer met de overheid. In Leidschendam-Voorburg bevindt dit Informatiepunt zich in de bibliotheek.

Acties 2023	Status
Nieuwe langjarige subsidiearrangement met bibliotheek.	
Start maatregelen locatie Fluitpolderplein voor de bibliotheek.	
Rapportage aan de raad over voortgang resultaatafspraken Midvliet.	

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente zet met het onderhouden en beheren van de openbare ruimte en infrastructuur in op het behoud van het groene karakter, het vergroten van de variatie en beleving van groen in de wijken en de verbindingen tussen het stedelijk en buitengebied. Uitgangspunten hiervoor zijn om de openbare

ruimte bestendig te maken voor de extreme weersomstandigheden en het versterken van de biodiversiteit. Daarnaast het ontwikkelen en investeren in een groen netwerk van parken, buitenruimten, bermen en water voor een gezond en aantrekkelijke leefomgeving voor de inwoners. Initiatieven van bewoners die hun buurt groener en robuuster willen maken worden zoveel mogelijk gefaciliteerd.

In het nog vast te stellen beheerplan kunstwerken en oevers 2023-2026 wordt het vergroten van de biodiversiteit nader uitgewerkt door bestaande lage beschoeiingen te laten vervallen tot natuurvriendelijke oevers, die ook veilig zijn voor spelende kinderen. De financiële consequenties worden opgenomen in het genoemde beheerplan.

Stand van zaken:

Onderdeel van het GroenActiePlan is het uitvoeren van een vergroeningsscan, welke begin 2023 wordt afgerond. In deze vergroeningsscan wordt gemeentebreed aangegeven waar er extra bomen geplant kunnen worden, waar verharding omgevormd kan worden naar groen en waar gazon omgevormd kan worden naar bloemrijk grasland of plantvakken.

Verder wordt voor het groenonderhoud jaarlijks een wijkgroenbeheerplan opgesteld. In 2023 wordt het wijkgroenbeheerplan voor Veursehout/De Zijde en Duivenvoorde opgesteld.

Acties 2023	Status
Start met het opstellen van een GroenActiePlan om de gemeente verder te vergroenen en klimaatbestendiger te maken.	

Financiële mutaties

Onderwerpen Sport, cultuur en recreatie	Mutatie Baten	Mutatie Lasten	Effect begr. saldo
Mee- en tegenvallers			
1. Speeltuin Gravin Catharinalaan	0	20	-20
2. Beschoeiingen	0	85	-85
3. Brandmeldinstallatie	0	50	-50
4. Kapitaallasten 2023	0	-275	275
Budgettair neutraal			
5. Brede Specifieke Uitkering	394	50	344
6. Informatiepunten Digitale Overheid	73	73	0
7. Baggeren	0	600	-600
8. Doorontwikkeling Leidschendam-Voorburg	0	55	-55
Totaal Sport, cultuur en recreatie	467	658	-191

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Speeltuin Gravin Catharinalaan

1. Er is een motie aangenomen waarbij het college is gevraagd een passend plan te maken voor de speeltuin Gravin Catharinalaan.

Beschoeiingen

- Vooruitlopend op het Beheerplan civiele kunstwerken en oevers dat binnenkort aan de raad wordt voorgelegd, is er voor 2023 meer budget nodig. Dit budget is nodig voor het vervangen van een aantal onveilige beschoeiingen. Indien mogelijk wordt bij vervanging een onbeschoeide of natuurvriendelijke oever aangelegd.
- 2.

Brandmeldinstallatie

3. In het kader van veiligheid moet de brandmeldinstallatie vernieuwd worden in de bibliotheek Voorburg.

Kapitaallasten 2023

- Het investeringsplan 2023-2027 is geactualiseerd. Dit leidt tot wijzigingen in de kapitaallasten (rente en afschrijvingen) in meerdere programma's. In het raadsvoorstel Vaststellen Investeringsplan 2023-2027 wordt een verdere toelichting gegeven.
- 4.

Brede Specifieke Uitkering

- De Brede Specifieke Uitkering (Brede SPUK) zijn de middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor het integrale Plan van aanpak Gezond en Actief leven (GALA), Sportakkoord II en Integraal Zorgakkoord. Deze middelen zijn bedoeld om aan de slag te gaan met preventie en de gestelde gemeenschappelijke doelen. Leidschendam-Voorburg geeft hier al deels uitvoering aan met het lokaal sportakkoord, lokaal preventieakkoord, Gezond in de Stad (GIDS) middelen, brede regeling combinatiefunctionarissen, aanpak eenzaamheid en bijvoorbeeld sociale basis op de subsidietafel. Deze bestaande uitvoering wordt aangevuld met nieuwe plannen behorend bij deze Brede SPUK.
- 5.

Informatiepunten Digitale Overheid

- Het Informatiepunt Digitale Overheid is een fysieke plek waar mensen terecht kunnen voor informatie of hulp bij hun digitale verkeer met de overheid. Om de regiefunctie met betrekking tot de informatiepunten bij gemeenten neer te leggen en gemeenten hiervoor afdoende te compenseren, heeft het Rijk besloten een specifieke uitkering op te stellen. De gemeente besteedt de ontvangen middelen aan de compensatie van de lokale bibliotheek die de Informatiepunten uitvoert.
- 6.

Baggeren

- Dit jaar worden hogere lasten verwacht voor de baggerwerkzaamheden, dit geldt zowel voor de werkzaamheden die de gemeente als de waterschappen uitvoert. Hiervoor is dekking vanuit de voorziening Riolerings.
- 7.

Doorontwikkeling Leidschendam-Voorburg

8. Het budget voor het doorontwikkelen van Leidschendam-Voorburg, wordt gebruikt voor capaciteit op het beheer van de openbare orde.

Programma 6. Sociaal domein

Omschrijving

De gemeente is in het Sociaal Domein verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo en Jeugdzorg. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de Inkomensondersteuning en de (re-)integratie naar werk. Sinds 2022 heeft de gemeente de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Wet Inburgering.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Wat gaan we daarvoor doen?

We ondersteunen mantelzorgers. Hierbij onderhouden welzijnsorganisaties contact met mantelzorgers om overbelasting te voorkomen. We brengen de behoeften van senioren in kaart

door met hen in gesprek te gaan.

Om onze waardering voor de inzet van vrijwilligers te uiten, nemen we het initiatief voor een jaarlijks event voor vrijwilligers en mantelzorgers. Dit wordt allemaal meegenomen in de ontwikkeling van het brede Wmo beleid.

We zetten in op het vergroten van de sociale cohesie en inclusie. Iedereen is overal welkom, meer inwoners doen mee en we werken aan het vergroten van respect voor elkaar, o.a. door voorlichting op scholen over lhbtqi+ onderwerpen en het actief ondersteunen van Gender and Sexuality Alliance (GSA) op scholen en de Roze plus soos voor ouderen.

Bij inburgering zetten we in op alle facetten van de Nederlandse samenleving zoals gelijkwaardigheid van alle mensen, vrijheid van godsdienst, gelijke rechten en kans en die het onderwijs meebrengt voor je carrière. Dat doen we tijdens het participatieverklaringstraject en groepsgewijze trainingen over de arbeidsmarkt (module arbeidsmarktparticipatie). We vragen verenigingen wat er voor nodig is om nieuwkomers actief te betrekken bij het vrijwilligersleven. Voor een beter zich op resultaat ontwikkelen we een monitor inburgering.

Bij het ontwikkelen van beleid werken we actief samen met de Adviesraad Sociaal Domein.

Nagenoeg alle inzet op dit taakveld vindt plaats door maatschappelijke partners die deelnemen aan één of meer van de subsidietafels. De tafels zijn thematisch georganiseerd. Partners hebben per thema gezamenlijk een uitvoeringsplan opgesteld dat antwoord geeft op de initiatievraag waarin de doelen van de gemeente zijn verwoord. In 2023 evalueren we het model van subsidietafels. Daarnaast zetten we in op:

- Vanuit de regio rol begeleiden van het inburgeringsproces.
- Versterken van antidiscriminatie door afhandeling van meldingen, bewustwording en positieve houding creëren voor 'het anders zijn van anderen'.
- Het verstevigen van de lokale coalitie eenzaamheid.
- Ondersteunen mantelzorg middels netwerk mantelzorg en organiseren van 'dag van de mantelzorg'
- Bevordering van dagstructuur en sociaal contact door op laagdrempelige wijze voorzieningen toegankelijk te maken vanuit de subsidietafel Zelfredzame Inwoners.
- De welzijnsorganisaties zodat zij kunnen zorgen voor heldere informatieverschaffing aan inwoners over (subsidie)regelingen of bij het maken van meldingen van maatwerkvoorzieningen.
- Het versterkingsprogramma Sterk voor Noord. De wijken Heuvel/Amstel en Prinsenhof worden extra ondersteund vanuit drie opgaven: Jeugd en Onderwijs, Financiële zelfredzaamheid en Fijn en veilig wonen.

Stand van zaken:

Alle geplande acties lopen volgens planning voor 2023, bijvoorbeeld:

- De waardering van mantelzorgers wordt in 2023 tastbaar ingevuld
- De evaluatie van de subsidietafels wordt rond april 2023 afgerond
- De Adviesraad Sociaal Domein en de Adviesraad Stompwijk worden betrokken bij de ontwikkeling van het Wmo beleid

Daarnaast worden ook in 2023 Oekraïense ontheemden opgevangen binnen de gemeentelijke opvang. Vanuit het Rijk is de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne van kracht, waarmee de gemeente gecompenseerd wordt met een normbedrag per opvangplek per dag. Vanuit deze compensatie wordt onder andere de personele kosten op locatie, kosten van de ambtelijke organisatie, beveiliging, schoonmaak en huur van het pand bekostigd.

Acties 2023	Status
Opleveren evaluatie en voorstellen doorontwikkeling subsidietafels	

Organiseren van bijeenkomsten met ouders	
Uitvoeren van de uitvoeringsplannen 2022-2025 Sterk voor Noord	
Participatiestrategie implementeren en uitvoeren waardoor burgerparticipatie aanvullend op de uitvoeringsplannen vergroot wordt.	

6.2 Wijkteams

Wat gaan we daarvoor doen?

We willen bewoners zoveel mogelijk eigen regie geven over hun leven door niet voor hen maar met hen te zoeken naar de beste hulp en ondersteuning die nodig is. Hierbij ondersteunen de volgende teams:

- Teams binnen het sociaal domein (werk, inkomen, jeugd en zorg) werken integraal samen in MDT's om mensen toe te leiden naar meest passende zorg en ondersteuning.
- Het Sociaal Servicepunt en de cliëntenondersteuning van MEE, Kwadraad en Woej leveren algemene informatie, advies of ondersteuning.
- De POH jeugd teneinde de functie door te laten ontwikkelen en de toegang bij huisartsen te verstevigen.

Hierbij onderzoeken we wat de mogelijkheden zijn om van meer maatwerkvoorzieningen een voorliggende voorziening te maken om de laagdrempeligheid te vergroten.

Stand van zaken:

Momenteel wordt er uitvoering gegeven aan het beleidsplan schuldhulpverlening. Hierbij is vroegsignalering per 2023 uitgebreid. Hierdoor kan aan meer mensen met betalingsachterstanden proactief ondersteuning geboden worden.

Daarnaast wordt aan inwoners die gedupeerd zijn door de toeslagenaffaire ondersteuning geboden op de vijf leefgebieden. In 2023 wordt ook aan meerderjarige kinderen, waarvan de ouders gedupeerd zijn ondersteuning geboden op deze vijf leefgebieden. In 2023 volgt tevens voor ex-partners van gedupeerde ouders en gedupeerden die naar het buitenland zijn verhuisd vanwege de toeslagenaffaire ondersteuning.

Acties 2023	Status
Uitvoering en monitoring van het beleidsplan schuldhulpverlening, inclusief de aanpak op preventie van betaalproblemen en schulden.	
Ondersteuning van de gedupeerden van de toeslagenaffaire.	
Uitbreiden uitvoering vroegsignalering van schulden, waardoor meer mensen met betalingsachterstanden proactief ondersteuning aangeboden krijgen.	
Het zorgen voor duidelijke informatie over mogelijke hulp en zoeken samen met inwoners naar de beste oplossing.	
Vroegsignalering van schulden. Vroeg Eropaf, waarbij energieleveranciers, drinkwaterbedrijven, woningverhuurders en zorgverzekeraars signalen van betalingsachterstanden aanleveren. De gemeente volgt deze signalen op door hulp aan te bieden.	
Vooruitlopend op de invoering Wet Aanpak Multiproblematiek Sociaal domein (WAMS) en de kaders vanuit het aangescherpte kompas pakken we meer regie bij gestapelde problematiek.	

Toelichting afwijkingen acties:

Per 1 januari is de “pilot Regie Jeugd” gestart binnen het domein Jeugd. Regie wordt daar gepakt bij gezinnen waar de veiligheid van kinderen in het geding is. Om ook (jeugd)domein overstijgend de regie te kunnen pakken (daarbij vooruitlopend op de WAMS) moeten er nog verdere stappen genomen worden in het realiseren van werkprocessen, waarin de noodzakelijke waarborgen voor gegevensverwerking zijn opgenomen. Ook moeten consultants verder getraind worden en Data Protection Impact Assessments (DPIA) worden opgesteld. Deze acties worden nu opgepakt, maar vergen extra inzet naast het reguliere werk.

6.3 Inkomensregelingen

Wat gaan we daarvoor doen?

We vergroten de financiële zelfredzaamheid van inwoners door onder andere de inzet van minimaregelingen en het rechtmatig verstrekken van uitkeringen teneinde de armoedeval te voorkomen. Hierbij passen we maatwerk toe waar nodig. We monitoren de gevolgen van de coronacrisis, de gevolgen van de inflatie en de stijging van de energieprijzen inclusief landelijke maatregelen. Via het project welzijns gesprek voeren we een persoonlijk gesprek met alle inwoners die een bijstandsuitkering ontvangen. De menselijke maat en de persoonlijke situatie van de inwoner staan centraal waarbij we kijken naar hun rechten, plichten en behoeften.

Werken moet lonen. We zien dat Leidschendam-Voorburg in vergelijking met de buurgemeenten veel regelingen in de bijzondere bijstand kent. Het mag niet zo zijn dat de overgang van uitkering naar een betaalde baan een negatief effect heeft op je portemonnee of dat het een negatieve stimulans geeft om te werken. We kijken kritisch naar alle bijzondere bijstandsregelingen dan wel de hoogte of het bereik ervan.

Stand van zaken:

Zoals eerder aangegeven was de evaluatie van het huidige minimabeleid en het opstellen van het nieuwe beleid uitgesteld vanwege de coronacrisis. Vanwege deze vertraging is er een nieuwe, realistische planning gemaakt om het nieuwe minimabeleid op te stellen.

Ook wordt er dit jaar weer leefgeld verstrekt aan Oekraïense ontheemden in de particuliere en gemeentelijke opvang. Vanuit het Rijk is de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne sinds 2022 van kracht, waarin opgenomen staat dat de gemeente volledig gecompenseerd wordt voor de kosten van het leefgeld en een deel van de bijkomende uitvoeringskosten.

In 2022 heeft het Rijk het macrobudget voor de gebundelde uitkering (BUIG) naar beneden bijgesteld. Sinds dat moment heeft de gemeente Leidschendam-Voorburg een negatief verschil tussen de verstrekte uitkeringen en de ontvangst van het Rijk. Het Rijk houdt namelijk rekening met een lager aantal uitkeringsgerechtigden dan die de gemeente Leidschendam-Voorburg in werkelijk heeft.

Acties 2023	Status
Uitvoeren project welzijns gesprek (alle inwoners met een bijstandsuitkering).	
Evalueren huidig minimabeleid inclusief analyse van de huidige regelingen en het effect ervan.	
Opstellen nieuw minimabeleid.	

Toelichting afwijkingen acties:

Zoals eerder vermeld heeft het project Welzijns gesprekken tijdelijk stilgelegen door de coronacrisis. Op dit moment worden de voorbereidingen getroffen om te starten met de Welzijns gesprekken. De verwachting is dat deze gesprekken voor de zomer starten.

6.4 Begeleide participatie

Wat gaan we daarvoor doen?

We hebben aandacht voor mensen die in een sociale werkplaats of via beschut werk meedoen. Daarvoor werken we intensief samen met het werkbedrijf De Binnenbaan.

- Investeren in het realiseren en uitbreiden van beschutte werkplekken, waar mogelijk bij reguliere werkgevers. De ambitie is om in 2024 de landelijke taakstelling te halen.
- Het nieuwe re-integratie en participatiebeleid leidt tot een instrumentenmix die we inzetten op basis van een analyse. Dit naar aanleiding van een tegenvallend BUIG-budget dat we van het Rijk krijgen op basis van objectieve criteria waaruit blijkt dat onze gemeente op diverse indicatoren slechter scoort dan zou kunnen worden verwacht.

Stand van zaken:

De uitvoering loopt volgens planning.

Acties 2023	Status
Voor inwoners die onder de banenafpraak vallen worden binnen de arbeidsmarktregio afspraken gemaakt met UWV, het leerwerkloket en onderwijspartners om zoveel mogelijk (beschutte) werkplekken te realiseren.	

6.5 Arbeidsparticipatie

Wat gaan we daarvoor doen?

Wie in een situatie terecht komt waarbij extra ondersteuning nodig is, kan daarvoor rekenen op de gemeente. Daar staat tegenover dat we wel verwachten dat je een betaalde baan zoekt, of dat je je op een andere manier blijft inzetten voor de samenleving. Dit geldt ook voor mensen in de bijstand, die hierbij op persoonlijke begeleiding kunnen rekenen. Met oog voor ieder individueel persoon willen we iedereen het perspectief bieden om – naar vermogen – echt mee te kunnen doen aan onze samenleving. We houden regelmatig contact met alle mensen die een bijstandsuitkering ontvangen en verwachten dat inwoners die gebruik maken van gemeentelijke regelingen zich maximaal inspannen om zelfstandig mee te doen in de samenleving.

Stand van zaken:

In (de tweede helft van) 2023 wordt het beleid inzake re-integratie en participatie geactualiseerd. Gelet op de actuele ontwikkeling op de arbeidsmarkt wordt er gewerkt aan een evenwichtig beleid van uitstroom, doorstroom (van participatie naar re-integratie) en voorkomen van instroom.

In de afgelopen jaren is een grote groep mensen vanuit de uitkering naar werk bemiddeld. Voor kwetsbare doelgroepen zoals statushouders en mensen met een beperking vervullen de 'matchmakers' m.b.t. onze werkgeversdienstverlening een waardevolle rol. De plaatsing op de arbeidsmarkt van mensen met een beperking via inzet van loonkostensubsidies is duidelijk toegenomen. Ook in 2023 wordt hierop ingezet. De bekostiging van de matchmakers uit regionale middelen is in 2023 geborgd.

In 2023 wordt meer duidelijkheid vanuit het Rijk verwacht inzake de herstructurering van de regionale arbeidsmarkt, waaronder het inrichten van een Regionaal Werkcentrum (waar ook het Werkgeverspunt, regionaal mobiliteitsteam en leerwerkloket onderdeel van gaan uitmaken). Herkenbaarheid en toegankelijkheid van de dienstverlening voor de burgers van Leidschendam-Voorburg, Wassenaar en Voorschoten blijven essentiële vertrekpunten gedurende het uitwerkingsproces.

Acties 2023	Status
Inzetten op de uitstroom naar werk of participatie voor mensen met een bijstandsuitkering.	
Conform het herstelbeleid aandacht besteden aan de groep inwoners met een relatief lange afstand tot de arbeidsmarkt en jeugdwerkloosheid (inzet participatieconsulenten en leerwerkmakelaar).	
Tegen de achtergrond van een (zeer) krappe arbeidsmarkt wordt ingespeeld op de verbetering van het regionaal matchingsproces.	
Kwetsbaarheid van doelgroepen beperken en doorstroom stimuleren door om- en bijscholing, praktijkleren binnen de arbeidsmarktregio en leer-werktrajecten verder te ontwikkelen.	
Werkgevers worden beter geïnformeerd over inclusief werkgeverschap door het werkgeversservicepunt.	
Binnen de arbeidsmarktregio maken we jaarlijks binnen het uitvoeringsplan samenwerkingsafspraken.	

6.6 Maatwerkvoorzieningen

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente draagt zorg voor een adequate verstrekking van maatwerkvoorzieningen zodat inwoners langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen en actief kunnen blijven participeren. Daarmee geeft zij uitvoering aan haar wettelijke taken en aan het VN-verdrag voor de rechten van personen met een handicap.

We kijken waar private initiatieven of woonconcepten zoals knarrenhofjes en familiehuizen mogelijk zijn en ondersteunen hen waar nodig in de ontwikkeling. Met senioren gaan we in gesprek wat zij nodig hebben om prettig oud te kunnen worden in onze gemeente.

Stand van zaken:

Met de inkoop Wmo Begeleiding probeert de gemeente nog beter aan te sluiten bij de behoefte van de kwetsbare inwoners, zodat zij zolang als mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. Wat betreft het ondersteunen van initiatieven blijft de ambitie bestaan. Nieuwe vormen van wonen worden onderzocht en ondersteund waar mogelijk, maar door de schaarste aan ruimte is het lastig hier invulling aan te geven.

In verband met het nieuwe Wmo-beleid (met als doel het kunnen blijven meedoen in de maatschappij en langer zelfstandig thuiswonen) en de uitwerking van de vastgestelde Woonzorgvisie wordt in gesprek gegaan met ouderen over wat zij nodig hebben om prettig oud te worden in Leidschendam-Voorburg. Initiatieven op het gebied van wonen en zorg worden op dezelfde wijze ondersteund als andere (ruimtelijke) initiatieven. Uitgangspunten hiervoor worden ook meegenomen in de nog op te stellen Omgevingsvisie.

Acties 2023	Status
Onderzoeken mogelijkheid gasthuis.	

Toelichting afwijkingen acties:

In het onderzoek naar ruimte voor woonzorgconcepten is dit knelpunt meegenomen. De raad is hierover (ibabs 2931) in november 2022 geïnformeerd. Er zijn op dit moment geen concrete locaties/ontwikkelingen hiervoor geschikt.

Vooruitblik:

Bij initiatieven wordt deze ambitie steeds opnieuw tegen het licht gehouden.

6.71 Maatwerk dienstverlening 18+

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente ontvangt jaarlijks circa 3.000 hulpvragen voor inwoners in het kader van de Wmo. Deze vragen worden tijdig en goed opgepakt. De prestaties van aanbieders worden gemonitord en waar het nodig is, wordt er bijgestuurd.

Door het oppakken van de hulpvragen en door de samenwerking met welzijnspartijen, ondersteunt de gemeente haar inwoners in hun behoefte zo lang mogelijk thuis te wonen.

We benutten zoveel mogelijk de reeds bestaande kennis, kunde en expertise van de zorgprofessionals door samen te werken met onder andere huisartsen, welzijnsorganisaties en woonzorgcentra. Zo wordt gezorgd voor laagdrempelige hulp in de wijk.

Om stijgende Wmo-kosten te beheersen willen we een eigen bijdrage voor dagbesteding Wmo gaan vragen.

Het beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024 wordt uitgevoerd. De ambitie uit dit beleidsplan is dat meer inwoners (duurzaam) schuldenvrij zijn. In het licht van de coronacrisis is dit een uitdagende ambitie, aangezien landelijk een boeg golf aan financiële hulpvragen wordt verwacht. Voor de inwoners die toch in een schuldsituatie terechtkomen, regelt de gemeente curatieve schuldhulpverlening. Het doel van het curatieve schuldhulpverleningstraject is het duurzaam oplossen van de schuldsituatie van de inwoner.

We zetten in op vroegsignalering van schuldenproblematiek. We werken volgens landelijke wetgeving vroegsignalering en zijn aangesloten bij het landelijk convenant waarbij afspraken zijn gemaakt met onder andere verzekeringsmaatschappijen, nutsbedrijven en wooncorporaties.

Stand van zaken:

Of de eigen bijdrage voor de dagbesteding van toegevoegde waarde is, wordt meegenomen in het Wmo beleid. Dit wordt nog nader onderzocht. Het Wmo beleid is momenteel in ontwikkeling en loopt op schema evenals de versterking van de doorgaande lijn.

Acties 2023	Status
In 2023 continueren en breiden we de uitvoering van vroegsignalering (Vroeg Eropaf) uit en zetten we in op een verdere verbetering (meer mensen worden persoonlijk geholpen) van het project en verstevigen we de afspraken.	
Onderzoek naar de (juridische) opties voor het vragen van een eigen bijdrage voor dagbesteding Wmo in combinatie met het huidige aanbod.	
Wmo-beleid wordt ontwikkeld waarin zoveel mogelijk de verbinding tussen de voorliggende voorzieningen en maatwerkvoorzieningen versterkt wordt.	

6.72 Maatwerk dienstverlening 18-

Wat gaan we daarvoor doen?

Specifiek voor kinderen geldt dat ze veilig, gezond en kansrijk op moeten kunnen groeien. Verschillen in afkomst of achtergrond mogen daarbij niet uitmaken. Dit is natuurlijk in de eerste plaats een verantwoordelijkheid voor hun ouders, maar als het nodig is kunnen ook zij rekenen op steun van de gemeente en welzijnsorganisaties. Ook het maatschappelijk middenveld kan hierbij een rol spelen.

De gemeente ontvangt jaarlijks circa 4.500 aanvragen voor jeugdhulp. Van deze 4.500 aanvragen komen er ongeveer 1.100 binnen via de eigen lokale toegang (jeugdteam) en 3.400 via externe verwijzers (huisarts, gecertificeerde instellingen, medisch specialist). Circa 2.000 jeugdigen ontvangen jaarlijks geïndiceerde jeugdhulp.

De regiovisie biedt een richting voor de komende jaren en is opgesteld door de H10 gemeenten. Het doel van de regiovisie is de transformatiebeweging naar een duurzaam en versterkt jeugdhulpstelsel kracht bij te zetten. Daarmee willen de gemeenten inzetten op een continue verbetering van de jeugdhulp en daarbij de kosten beheersbaar maken. De regiovisie beschrijft 5 ambities met als doel goede en betaalbare hulp voor de jeugdigen, voor nu en in de komende jaren. Grip op kwaliteit en kosten gaan daarbij hand in hand.

- Versterken van het gewone opvoeden en opgroeien
- Tijdig inzetten van passende hulp
- Kinderen en jongeren groeien zo thuis mogelijk op
- Duurzaam veilig opvoeden (zie hiervoor 6.82)
- Jeugdhulp en onderwijs werken effectief samen

We komen met een voorstel voor de mogelijkheden om de afbakening van de jeugdhulp, vooruitlopend op een wijziging van de Jeugdwet op dit punt, vorm te geven. Het verlagen van de administratieve lasten in de gehele keten heeft doorlopend aandacht bij het contracteren van jeugdhulp.

Lokaal wordt de verbinding gelegd met het Sociaal Kompas en lokaal jeugdbeleid. In 2023 wordt er een actualisatie van het lokale jeugdbeleid opgeleverd. Een onderdeel van het jeugdbeleid is het versterken van de regiefunctie door de gemeente, bij multi-problematiek en wanneer de inwoner en zijn omgeving daar niet zelf toe in staat is.

Stand van zaken:

De lokale toegang voor jeugdhulp is gestart met de pilot regie. Voor de beschikbaarheid van jeugdhulp wordt het zorglandschap van Leidschendam-Voorburg in beeld gebracht, waarna aanpassingen in gang worden gezet met inachtneming van de uitgangspunten van het sociaal kompas en anticiperende op het Haags Toekomst Perspectief. Den Haag gaat een deel van de jeugdhulp anders inkopen vanaf 1-1-2024 (werknaam Haags Toekomst Perspectief) en die ontwikkeling heeft gevolgen voor Leidschendam-Voorburg. De gevolgen worden nu in beeld gebracht, zodat waar nodig maatregelen kunnen worden genomen om goede jeugdhulp in Leidschendam-Voorburg beschikbaar te houden.

De afbakening van de jeugdhulp is in een verkennende fase. Wat wordt het landelijke traject en welke mogelijkheden kunnen nu al worden benut. De samenwerking tussen de gemeentelijke toegang, de huisartsen en de praktijkondersteuners jeugd zal in het tweede kwartaal worden gestart.

Acties 2023	Status
Het onderzoeken van mogelijkheden om de afbakening van de jeugdhulp, vooruitlopend op een wijziging van de Jeugdwet op dit punt, vorm te geven.	
De regiefunctie van de gemeente wordt verder doorontwikkeld, rekening houdend met de Wet Aanpak Multi-problematiek Sociaal domein (WAMS).	
Het versterken toegang tot jeugdhulp, door de samenwerking tussen de gemeentelijke toegang, de huisartsen en de praktijkondersteuners jeugd te verbeteren.	

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2023 wordt op basis van de in 2021 vastgestelde Regiovisie 'Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang' keuzes uitgewerkt en geïmplementeerd met betrekking tot de overheveling van de verantwoordelijkheid en bijbehorend budget voor Beschermd Wonen van centrumgemeente Den Haag naar onze gemeente. Dit zodat gemeenten voorbereid zijn op hun nieuwe taken en verantwoordelijkheden per 2024.

De inloop GGZ wordt uitgevoerd via de partners aan de subsidietafel Zelfredzame Inwoners en wordt gecontinueerd volgens het uitvoeringsplan 2020. De middelen hiervoor zijn met ingang van 2022 toegevoegd aan het taakveld "Samenkracht en Burgerparticipatie".

Het lokale team zal werken aan de verdere implementatie van het kwaliteitskader '*Werken aan veiligheid*' en verdere implementatie van Beter Samenspel voor Veilig Opgroeien.

Stand van zaken:

Er wordt op dit moment gewerkt aan afspraken met betrekking tot de regionale financiële solidariteit, de beoogde governance-structuur na 1-1-2024 en het inrichten van de lokale toegang voor nieuwe aanmeldingen beschermd wonen.

De inloop GGZ loopt naar tevredenheid en op schema.

Acties 2023	Status
Met betrekking tot de inbedding van de verantwoordelijkheid voor beschermd wonen per 1-1-2024 en de afgesproken regionale financiële solidariteit wordt in 2023 een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd.	

Vooruitblik:

Het voorstel wordt voor de zomer aangeboden aan de raad voor behandeling in september.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Wat gaan we daarvoor doen?

Om de uitvoering van de wettelijke taken rondom het gedwongen kader te garanderen zijn er meerjarige contracten afgesloten met de Jeugdreclassering, Jeugdbescherming, Verslavingszorg, Veilig Thuis, het Crisis Interventie Team, de Jeugdbeschermingstafel en Verwijsindex en Meldsystemen.

De Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 2019-2023 wordt in samenwerking met de overige deelnemende gemeenten uitgevoerd. In ambitie vier van de Regiovisie Jeugd wordt onze regiobrede opdracht voor dit taakveld omschreven.

Daarnaast is het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming verschenen en omarmd door de regio Haaglanden. Een onderdeel van het toekomstscenario is het Kwaliteitskader '*Werken aan veiligheid voor lokale teams*'. Om als lokaal team volwaardig deel te kunnen nemen aan de veiligheidsketen, is het voldoen aan dit kwaliteitskader een voorwaarde.

Een ander onderdeel van het toekomstscenario is Beter Samenspel voor Veilig Opgroeien. Met Beter Samenspel wordt de samenwerking tussen het lokale team en de gecertificeerde instellingen verbeterd, met als doel betere zorg te verlenen en zodoende escalatie te voorkomen.

In aanloop naar het toekomstscenario dragen wij zorg voor de kwaliteit van het werk van de gecertificeerde instellingen. Na een kritisch inspectierapport in 2019 is bovenregionaal ingezet op administratie- en caseloadverlichting en caseloadverlaging als onderdeel van een verbeterplan. Ondanks deze maatregelen is de situatie met betrekking tot de GI's nog steeds zorgelijk. In het vierde kwartaal van 2022 zullen enkele landelijke rapporten opgeleverd worden op basis waarvan nieuwe landelijke caseloadnormen en tarieven kunnen worden vastgesteld. Er wordt rekening mee gehouden dat het verbeterplan in afwachting van de bevindingen in deze rapporten, in 2023 wordt voortgezet.

Stand van zaken:

Bij Veilig Thuis wordt het verbeterplan gericht op werving van personeel en het verkorten van de wachttijden geïmplementeerd en gemonitord.

In het kader van het toekomstscenario kind en gezinsbescherming is regionaal met alle partners uit de veiligheidsketen (Veilig Thuis Haaglanden, Jeugdbescherming west, William Schrikker Groep, Raad voor de Kinderbescherming, Stichting Perspectief, Impegno) onderzocht welke condities georganiseerd moeten worden om te kunnen experimenteren met het Toekomstscenario kind en gezinsbescherming. Hiertoe is een plan opgesteld voor een proeftuin.

Binnen de proeftuin wordt een gezamenlijke, nieuwe werkwijze voor de kind- en gezinsbescherming in de regio ontwikkeld en beproefd om antwoord te geven op de huidige knelpunten in de (jeugd)beschermingsketen en perspectief te bieden voor enerzijds gezinnen en kinderen en anderzijds voor de professionals werkzaam in de keten. Het streven is om begin tweede kwartaal 2023 het team compleet te hebben en te starten met casuïstiek en het beproeven en ontwikkelen van de nieuwe werkwijze. Binnen de proeftuin wordt op kleine schaal onderzocht wat de effecten zijn, om daarna zo snel mogelijk de werkende elementen in de regio in te bedden.

Het lokale team geeft verdere invulling aan haar regierol in de aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vooruitlopend op het toekomstscenario. Ondanks de crisis in de veiligheidsketen, wordt er gewerkt aan korte lijnen met de Gecertificeerde Instellingen om zo steeds beter volgens de werkwijze Beter Samenspel te werken.

Er zijn maatregelen getroffen om op korte termijn verlichting te bieden voor de Gecertificeerde instellingen die onder grote druk staan zoals caseloadverlaging en efficiënte toeleiding. Daarnaast is gewerkt aan een afwegingskader voorrang jeugdhulp voor jongeren met een maatregel.

Werkzaamheden zoals omschreven in de doelstellingen worden naar behoren uitgevoerd. Ondanks deze inspanningen en creatieve oplossingen blijft druk op de keten nu nog groot, onder andere door maatschappelijke problemen zoals het gebrek aan gekwalificeerd personeel. Naast deze doelstellingen vraagt het complexe dossier JeugdzorgPlus veel aandacht. Zoals eerder gerapporteerd is de instroom in de JeugdzorgPlus fors teruggelopen. Door achterblijvende instroom komt de exploitatie van de JeugdzorgPlus-instellingen onder druk te staan. Deze vorm van zorg is door het Rijk aangemerkt als cruciaal, wat betekent dat de gemeente verantwoordelijk voor de zorgcontinuïteit. Samen met de JeugdzorgPlus-aanbieders in Zuid Holland werken gemeenten aan een duurzaam toekomstperspectief.

Acties 2023	Status
In 2023 blijft Veilig Thuis langs meerdere sporen werken om aan de wettelijke termijnen te voldoen.	
Het toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming wordt verder vormgegeven. Dit traject loopt over meerdere jaren.	
Het lokale team continueert de implementatie van de kwaliteitsstandaarden voortkomend uit het kwaliteitskader Werken aan veiligheid voor lokale teams'.	
Implementatie van Beter Samenspel voor Veilig Opgroeien.	
Continuering verbeterplannen Gecertificeerde instellingen.	

Vooruitblik:

JeugdzorgPlus: De verwachting is dat na de zomer een voorkeursscenario, gebaseerd op het afwegingskader zoals vastgesteld in het bovenregionale plan, in continuïteitsplannen is uitgewerkt.

Financiële mutaties

Onderwerpen Sociaal domein	Mutatie Baten	Mutatie Lasten	Effect begr. saldo
----------------------------	---------------	----------------	--------------------

Mee- en tegenvallers

1.	Collectief vervoer	0	145	-145
2.	Uitvoeringskosten Zorg	0	34	-34
3.	Contractmanagement leerlingenvervoer en jeugdvervoer	0	50	-50
4.	Sociale Kaart	0	28	-28
5.	Rijksbudget BUIG	-294	1.454	-1.748

Budgettair neutraal

6.	Dealbreakers	100	100	0
7.	Bescherm Wonen	-43	-43	0
8.	Inkoopsamenwerking Wet maatschappelijke ondersteuning	90	90	0
9.	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	6.665	6.665	0
10.	Brede Specifieke Uitkering	58	58	0
11.	Leerplicht	0	20	-20
12.	Toeslagenaffaire	50	50	0
13.	Inburgeringsvoorzieningen	323	323	0
14.	Collectief vervoer	70	70	0
15.	Leefgeld Oekraïense ontheemden	1.100	1.100	0
16.	Transitiekosten Opvang ontheemden Oekraïne	250	250	0
17.	Doorontwikkeling Leidschendam-Voorburg	0	75	-75
Totaal Sociaal domein		8.369	10.469	-2.100

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Collectief vervoer

- Op basis van de tariefverhogingen bij de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) wordt de begroting aangepast.

Uitvoeringskosten Zorg

- Door een toename van Wmo-aanvragen, stijgen de uitvoeringskosten.

Contractmanagement leerlingenvervoer en jeugdvervoer

- Op basis van nieuwe contractafspraken wijzigen de kosten voor het contractmanagement van leerlingenvervoer en jeugdvervoer.

Sociale Kaart

- Sociale kaart is een digitaal overzicht van alle sociale voorzieningen binnen de gemeente. Uit dit overzicht kunnen zowel inwoners als organisaties informatie halen over het aanbod van advies, ondersteuning en activiteiten in een buurt. Vanaf 2023 wordt de sociale kaart naast de subsidietafels gesubsidieerd.

Rijksbudget BUIG

- De begroting voor de gebundelde uitkering (BUIG) is aangepast:• De uitkeringen zijn gestegen met 10% door een automatische koppeling met de stijging van de minimumlonen per 1 januari 2023. • De rijksbijdrage is aangepast overeenkomstig de laatste beschikking van 2023, daarbij hebben we dezelfde indexatie (10%) meegenomen. Het tekort (verstrekke uitkeringen minus de rijksbijdrage) schatten we voorlopig voor 2023 in op ongeveer € 3 miljoen. Meer uitleg hierover wordt in een separate raadsbrief aangeboden.
- 5.

Dealbreakers

6. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft voor 2023 en 2024 subsidie toegekend voor het project Dealbreakers.

Beschermde Wonen

- In het kader van overbruggingszorg in afwachting van de inzet van Beschermde Wonen, zet de gemeente wachtlijstondersteuning in vanuit de Wmo-middelen. De kosten voor de ingezette zorg worden gedeclareerd bij de gemeente Den Haag. Het aantal inwoners uit Leidschendam-Voorburg op de wachtlijst is lager dan verwacht.
- 7.

Inkoop samenwerking Wet maatschappelijke ondersteuning

- De gemeente Leidschendam-Voorburg heeft een centrale, uitvoerende rol in de inkoop samenwerking met Zoetermeer, Lansingerland en Wassenaar voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Een kwartiermaker en inkoopadviseur worden ingezet.
- 8.

Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne

- De gemeente maakt kosten rondom het organiseren van de opvang van de vluchtelingen uit Oekraïne, waaronder huur-, personeels- en energiekosten. Het Rijk vergoedt een maximaal bedrag van € 83 per opvangplek per dag. Op basis van de aangemelde opvangplekken ontvangt de gemeente deze vergoeding.
- 9.

Brede Specifieke Uitkering

- De Brede Specifieke Uitkering (Brede SPUK) zijn de middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor het integrale Plan van aanpak Gezond en Actief leven (GALA), Sportakkoord II en Integraal Zorgakkoord. Deze middelen zijn bedoeld om aan de slag te gaan met preventie en de gestelde gemeenschappelijke doelen. Leidschendam-Voorburg geeft hier al deels uitvoering aan met het lokaal sportakkoord, lokaal preventieakkoord, Gezond in de Stad (GIDS) middelen, brede regeling combinatiefunctionarissen, aanpak eenzaamheid en bijvoorbeeld sociale basis op de subsidietafel. Deze bestaande uitvoering wordt aangevuld met nieuwe plannen behorend bij deze Brede SPUK.
- 10.

Leerplicht

11. De kosten van de leerwerkmakelaar worden gedeeltelijk gedekt door het leerplicht budget.

Toeslagenaffaire

- Ouders die zich bij de Belastingdienst/Toeslagen hebben gemeld als gedupeerde, worden actief gewezen op de mogelijkheid van aanvullende hulp binnen hun gemeente. De gemeente ontvangt hiervoor een bijdrage vanuit het Rijk.
- 12.

Inburgeringsvoorzieningen

- De gemeente ontvangt een specifieke uitkering voor inburgeringsvoorzieningen op basis van het verwachte aantal asielstatushouders en gezinsmigranten en overige migranten. Vanuit het Rijk is een voorlopige uitkering ontvangen voor 2023.
- 13.

Collectief vervoer

- De ontvangen eigen bijdrage van de gebruiker van het collectief vervoer wordt separaat in de begroting inzichtelijk gemaakt.
- 14.

Leefgeld Oekraïense ontheemden

- Vanuit het Rijk ontvangt de gemeente compensatie voor het verstrekken van het leefgeld en de bijbehorende uitvoeringskosten.
- 15.

Transitiekosten Opvang ontheemden Oekraïne

Op de locatie Overgoo zijn opvangplekken gecreëerd voor de ontheemden uit Oekraïne. In

16. 2023 vinden nog een paar laatste aanpassingen plaats. De bijkomende transitiekosten van de verbouwing worden vergoed vanuit het Rijk.

Doorontwikkeling Leidschendam-Voorburg

Het budget voor het doorontwikkelen van Leidschendam-Voorburg, wordt gebruikt voor

17. uitvoeringsbudget burgerparticipatie en de strategie en het beleidskader voor maatschappelijk vastgoed ontwikkelen, een participatiecoördinator.

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

Omschrijving

De gemeente is verantwoordelijk voor de inzameling van afval en voor het aanleggen en onderhouden van de riolen. Hiervoor wordt ook belasting geïnd (riool- en afvalstofheffing) welke *in principe* kostendekkend zijn. Dit zijn de twee grootste posten op dit programma. Daarnaast worden ook nog uitgaven die rondom milieubeheer (zoals ongediertebestrijding), begraafplaatsen (zoals het beheer van crematoria) en de volksgezondheid (zoals infectieziektebestrijding en gezondheidsbevordering) op dit programma verantwoord.

7.1 Volksgezondheid

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente heeft verschillende taken op het gebied van bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen: het monitoren van de gezondheidssituatie; ziektepreventie, gezondheidsbevordering, vroegtijdig signaleren van specifieke stoornissen en gezondheidsbedreigende factoren, bestrijding van infectieziekten en aanbieden van vaccinaties, het geven van voorlichting, advies en begeleiding; het geven van prenatale voorlichting aan aanstaande ouders; het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen; het bevorderen van medisch milieukundige zorg; het bevorderen van technische hygiëne zorg; het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen.

De infectieziektebestrijding en een deel van de overige taken worden uitgevoerd door de GGD. De wettelijke taken op het gebied van jeugdgezondheidszorg worden uitgevoerd door Stichting JGZ Zuid-Holland West, op grond van een convenant waarin diverse gemeenten met elkaar samenwerken. Daarnaast voeren diverse partners preventieve activiteiten uit op basis van subsidieafspraken (deze kosten vallen voornamelijk in taakveld 6.1).

Op individueel niveau leidt een betere gezondheid tot meer welbevinden, participatie, veerkracht en zelfregie. Op maatschappelijk niveau leidt een betere gezondheid tot meer arbeidsproductiviteit en lagere zorgkosten. Minder eten, meer bewegen, niet roken, veilig vrijen, voldoende ontspanning en weinig alcohol leiden tot aanzienlijke gezondheidswinst en een betere kwaliteit van leven. Eveneens bepalend zijn genetische aanleg en de sociale, fysieke en economische omstandigheden waarin mensen leven. De gemeentelijke inspanningen zijn gericht op het stimuleren van een gezonde leefstijl, o.a. door:

- Uitvoering geven aan de wettelijke taak op het gebied van publieke gezondheidszorg en jeugdgezondheidszorg door deelname aan de gemeenschappelijke regeling GGD en door het convenant met JGZ Zuid-Holland West.
- Uitvoering van het lokaal preventieakkoord 2021-2023 voor het bevorderen van een gezonde leefstijl.
- Vanuit de jeugdgezondheidszorg aanbieden van prenataal bezoek aan zwangeren en/of gezinnen in kwetsbare situaties.

Stand van zaken:

Voor de informatiecampagne zijn voorbereidingen getroffen om in de nationale sport- en vitaliteitsweek de campagne te hebben staan. Daarnaast is begin februari het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend door VNG en ministerie van VWS. Gemeenten vragen een specifieke uitkering aan om uitvoering te geven aan de afspraken uit het akkoord over gezondheidsbevordering en versterking van de sociale basis. Om hier voor de lange termijn uitvoering aan te geven, is het noodzakelijk een plan van aanpak op te stellen. Het GALA komt ter vervanging van het preventieakkoord, die in 2023 afloopt.

Acties 2023	Status
Uitvoering van de pilot Kind naar gezonder gewicht in Leidschendam-Noord.	
Informatiecampagne over gezonde leefstijl en stress.	
Beweegprogramma voor jongeren met mentale stress.	
Wandelingen in de wijk waar gesprekken plaatsvinden met inwoners over hun leefstijl en wat ze nodig hebben om daar iets aan te veranderen.	

Vooruitblik:

Plan van aanpak Gezond en Actief Leven in Leidschendam-Voorburg 2023-2026 opstellen en ter informatie aan de raad te zenden. Uiterlijk 30 september moet het plan van aanpak bij de VNG worden ingediend.

7.2 Riolering

Wat gaan we daarvoor doen?

Vanuit het Water en Rioleringsplan 2022-2027 (WRP) wordt uitvoering gegeven aan het regulier dagelijks beheer, onderhoud en vervanging van voorzieningen. In de paragraaf kapitaalgoederen is dit geconcretiseerd. Nieuwe aandachtspunten in dit WRP zijn het stimuleren van hergebruik van regenwater, het infiltreren van hemelwater en het intensiveren van steenbreek in de openbare ruimte en het bestrijden van foute lozingen van afvalwater op hemelwaterriolering. Dit geldt ook voor droogtebestrijding, maar hiervoor zijn nog geen concrete maatregelen opgenomen. De zomers van 2019 en 2022 geven echter voldoende meetdata van het grondwatermeetnet om een eerste analyse op te stellen. De aanpak loopt gelijktijdig met de rioolvervangingsprojecten volgens het Uitvoeringsplan Rioolvervang (UPR) vanuit de investeringen. De bestaande middelen voor aanleg/vervang grondwaterstelsel worden tevens aangewend voor droogtebestrijding.

Bij herstratingsprojecten wordt daar waar mogelijk hemelwater afgekoppeld van de gemengde riolering, verharding verwijderd en vergroend.

Stand van zaken:

Het jaarlijks onderhoud aan de riolering loopt op schema. Dit jaar zal een tegeltaxi worden ingezet om bewoners te stimuleren verharding uit hun tuin te verwijderen en zo de riolering minder te belasten met regenwater. Bij de investeringen voor gemalen is de renovatie van 170 drukrioleringspompputten en 6 gemalen in voorbereiding. Baggeren voor het voorjaar is uitgevoerd op de locaties Corbulopark, Groot Zijdepark en Stompwijk. Voor komende winter is conform het WRP nog € 600.000 nodig uit de voorziening riolering, dit proces is in voorbereiding. Beschoeiingen maken deel uit van het Beheerplan Kunstwerken en oevers, welke in de loop van het jaar zal worden vastgesteld door de raad. Er zijn relatief veel vervangingen in voorbereiding. Hierbij bestaat een afhankelijkheid van andere organisaties waarmee wordt samengewerkt.

7.3 Afval

Wat gaan we daarvoor doen?

De afvalinzameling in de gemeente Leidschendam-Voorburg vindt plaats conform het concept Het Nieuwe Inzamelen 2.0. Bij de realisatie van nieuw beleid is er ruimte voor maatwerk op wijkniveau waarbij bewonersparticipatie belangrijke input is. Mede dankzij het eigenaarschap van afvalverwerker HVC kan de gemeente, als onderdeel van het bredere afvalbeleid, kiezen voor een uitbreiding van nascheiding.

We stimuleren onze inwoners om het huishoudelijk afval beter te gaan scheiden om zo dicht mogelijk bij de gestelde VANG (Van Afval Naar Grondstof) doelstellingen te komen van 100Kg restafval per persoon per jaar. Zo nemen we een stap richting een circulaire samenleving, verbruiken we met elkaar minder grondstoffen en verlagen we de uitstoot van CO2 bij verbranding van ons restafval.

We gaan actiever sturen op een betere afvalscheiding van onze inwoners door inzet van de Avalex grondstofcoaches. Daarbij gaan we ook meer handhaven op de gemeentelijke aanbiedregels voor huishoudelijk afval om overlast door zwerfafval te voorkomen.

De afvalvoorzieningen binnen de gemeente zijn toegankelijk voor senioren en mindervaliden, waar nodig bieden we deze doelgroep de mogelijkheid om gebruik te maken van de vangnetregeling waarbij het huishoudelijk afval wekelijks aan huis wordt opgehaald.

Stand van zaken:

In het afvalbeleid ligt de nadruk op het vinden, en vasthouden, van een goede balans tussen milieu, service en kosten.

In de eerste maanden van 2023 ligt de nadruk van de communicatie op de invoering van de ja/ja-sticker per 1 april 2023. In de loop van het tweede kwartaal, met een uitloop naar het derde kwartaal, zijn verschillende bewonersavonden gepland om met inwoners in gesprek te gaan over manieren waarop zij (nog beter) gefaciliteerd kunnen worden in het scheiden van het afval.

Acties 2023	Status
In 2023 is het Nieuwe Inzamelen 2.0 volledig ingevoerd.	
Leidschendam-Voorburg communiceert actief met haar inwoners over afvalscheiding, de nadruk zal in 2023 liggen op de verbetering van de kwaliteit van de stromen GFT+E en PMD zodat hier minder afkeur op plaatsvindt.	
Door de toename van OPK (oud papier en en karton) zal deze inzameling extra aandacht krijgen. Waar dat kan zullen extra ondergrondse OPK containers geplaatst worden. Met name de hoogbouwwijken zullen extra aandacht krijgen.	
Door inzet van grondstofcoaches verbeteren we de scheidingsresultaten op die locaties waar deze achterblijft bij het gemiddelde resultaat.	
Door middel van onder andere communicatie blijven we met inwoners kijken naar optimalisatie van service en scheidingspercentages.	

7.4 Milieubeheer

Wat gaan we daarvoor doen?

De leefbaarheid voor mens en dier staat onder druk door klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en verstedelijking. We zorgen binnen onze mogelijkheden samen met de inwoners, ondernemers en verenigingen voor een groen en toekomstbestendig Leidschendam, Stompwijk en Voorburg. De gemeentelijke organisatie geeft daarin zelf, proactief, het goede voorbeeld. Duurzaamheid is een belangrijk speerpunt van ons beleid. Onze duurzaamheidsmaatregelen moeten passen binnen de ruimtelijke kwaliteit en bij het karakter van onze gemeente. Samen met inwoners en ondernemers verkennen we haalbare en betaalbare initiatieven voor het klimaat en een gezonde en groene

leefomgeving, op het eigen erf of in de wijk. Dit heeft niet alleen een positief effect op mens, dier en milieu, maar ook op de portemonnee. Dat doen we onder meer door het volgende:

- Er wordt een nieuw uitvoeringsprogramma duurzaamheid opgesteld met onze partners en inwoners
- De gemeente stelt met de samenwerkingspartners een lokaal klimaatakkoord op
- Via een lokale isolatiecampagne, onder meer door het faciliteren van collectieve inkoop en aantrekkelijke leningen en subsidies, wordt de woningvoorraad verduurzaamd
- Bewustwording en energiebesparing wordt gestimuleerd door de inzet van extra energiecoaches voor alle doelgroepen, met specifieke aandacht voor energiearmoede
- Met de stakeholders in wijk de Heuvel/Amstelveen wordt een wijk uitvoeringsplan energietransitie opgesteld
- De gemeente geeft invulling aan zijn voorbeeldrol door het eigen vastgoed te verduurzamen en een plan te maken voor een CO₂-neutrale organisatie
- Het gemeentelijk Uitvoeringsplan Schone Lucht Akkoord (SLA) wordt uitgevoerd en mogelijkheden voor aanpassing of aanvulling van het uitvoeringsplan worden onderzocht
- We stimuleren elektrisch rijden door de mogelijkheid te realiseren van kabelgoten
- Een GroenActiePlan wordt opgesteld ten behoeve van vergroening en biodiversiteit
- Er wordt geïnventariseerd waar de openbare ruimte verder vergroend kan worden en faciliteren Initiatieven van bewoners die hun buurt groener en robuuster willen maken (Steenbreek)
- Klimaatadaptatie en versterking biodiversiteit wordt verder geborgd in uitvoeringsprogramma regiopark Duin, Horst en Weide, handboek Openbare Ruimte, planvorming en lopend beheer en onderhoud
- Samen met de waterschappen de waterkwaliteit te verbeteren door ecologische inrichting en beheer
- Het gemeentelijk afvalbeleid wordt herijkt opdat de vangnorm van 100kg per persoon binnen bereik komt

Stand van zaken:

Het nieuwe Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid is gereed en vastgesteld door het college. Veel van de genoemde acties zijn in het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid opgenomen en geprogrammeerd.

Er zijn inkoopacties voor zonnepanelen en isolatie gehouden met een grote respons. De eerste zonnepanelen uit die actie zullen vanaf eind maart 2023 geplaatst worden.

De campagne met energiehulp en kleine isolatiemaatregelen is in volle gang. Samen met de corporaties zijn bij de eerste 700 woningen uit de categorie 'potentieel energiearmoede' energieadviezen gegeven en energiebesparende maatregelen uitgevoerd.

Acties 2023	Status
Opstellen nieuw duurzaamheidsprogramma	
Opstellen lokaal klimaatakkoord	
Opstellen wijkuitvoeringsplan energietransitie de Heuvel/Amstelveen	
Opstellen Groenactieplan	
Herijking gemeentelijk afvalbeleid	
Vanaf 1 januari 2023 toezicht houden op het verbod om een kantoorpand te gebruiken zonder een geldig energielabel C	

Toelichting afwijkingen acties:

Het opstellen van het wijkuitvoeringsplan verloopt iets minder snel dan gepland door personeelwisselingen en gebrek aan uitvoeringscapaciteit. Er wordt komend jaar hard gewerkt om het wijkuitvoeringsplan tijdig te realiseren. Nu de Rijksmiddelen klimaatakkoord definitief bekend zijn wordt gewerkt aan opschaling van de uitvoeringscapaciteit. De begeleiding van de VvE's in de Heuvel/Amstelveen is al wel goed op gang gekomen.

Vooruitblik:

Opschalen personele capaciteit energietransitie na de vaststelling van het nieuwe Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Wat gaan we daarvoor doen?

Om de functie van begraafplaats/gedenkpark zo goed mogelijk te kunnen vervullen wordt een breed scala aan verschillende graven- en as-bestemmingen aangeboden. De begraafplaats/gedenkparken worden onderhouden op basis van het vastgestelde beheer- en onderhoudsplan begraafplaatsen.

Bij een uitvaart met aula dienst kan er live meegekeken worden. De beelden zijn hierna 30 dagen on demand te verkrijgen door de nabestaanden.

Stand van zaken:

Alle werkzaamheden lopen op schema.

Acties 2023	Status
In 2023 zal de grafische kaart operationeel worden gemaakt op de begraafplaatsen Noorthey en Oosterbegraafplaats.	

Financiële mutaties

Onderwerpen Volksgezondheid en milieu	Mutatie Baten	Mutatie Lasten	Effect begr. saldo
Mee- en tegenvallers			
1. Toezicht wettelijke milieu-uitvoeringstaken ODH	0	57	-57
2. Openbare laadpalen	25	4	21
3. Gemalendienst	18	0	18
Budgettair neutraal			
4. Brede Specifieke Uitkering	461	461	0
5. Baggeren	0	-600	600
Totaal Volksgezondheid en milieu	504	-78	582

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Toezicht wettelijke milieu-uitvoeringstaken ODH

- Vanaf 1 januari 2023 is het vanwege het Bouwbesluit verboden om een kantoorpand te gebruiken zonder een geldig energielabel C. Aan Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) is de aanvullende opdracht verstrekt om namens gemeente Leidschendam-Voorburg toezicht te houden op deze verplichting.
-

Openbare laadpalen

Sinds 1 juli 2021 is de regionale concessie voor openbare laaddiensten voor elektrisch vervoer

2. (openbare laadpalen) in handen van Engie. Het concessiemanagement wordt namens de regiogemeenten verzorgd door Rotterdam.

Gemalendienst

3. De gemeente krijgt een vergoeding voor de ondersteuning van het Netwerk Afvalwaterketen Delfland (NAD) gemalendienst.

Brede Specifieke Uitkering

De Brede Specifieke Uitkering (Brede SPUK) zijn de middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor het integrale Plan van aanpak Gezond en Actief leven (GALA), Sportakkoord II en Integraal Zorgakkoord. Deze middelen zijn bedoeld om aan de slag te gaan met preventie en de gestelde gemeenschappelijke doelen. Leidschendam-Voorburg geeft hier al deels uitvoering aan met het

4. lokaal sportakkoord, lokaal preventieakkoord, Gezond in de Stad (GIDS) middelen, brede regeling combinatiefunctionarissen, aanpak eenzaamheid en bijvoorbeeld sociale basis op de subsidietafel. Deze bestaande uitvoering wordt aangevuld met nieuwe plannen behorend bij deze Brede SPUK.

Baggeren

Dit jaar worden hogere lasten verwacht voor de baggerwerkzaamheden, dit geldt zowel voor de

5. werkzaamheden die de gemeente als de waterschappen uitvoert. Hiervoor is dekking vanuit de voorziening Riolerings.

Programma 8. Bouwen en wonen (VHLOSV)

Omschrijving

Alle activiteiten op het gebied volkshuisvesting, ruimte en leefbaarheid (voorheen ruimtelijke ontwikkeling) en stedelijke vernieuwing behoren tot dit programma. Hieronder valt ook de (leges)

omgevingsvergunning, bouwtoezicht en de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).

In de Omgevingsvisie (strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving)

heeft de gemeente, in vervolg op de in 2021 vastgestelde 'bouwstenen', aangegeven hoe zij de

gewenste en benodigde functies op het gebied van wonen, werken en vrije tijd een plek wil geven. Dit

is een samenspel van bebouwing, bereikbaarheid, leefbaarheid en duurzaamheid, in relatie tot het

vestigingsklimaat en de agglomeratiekracht (de kracht van stedelijke gebieden) van de regio.

8.1 Ruimte en leefbaarheid

Wat gaan we daarvoor doen?

Een goed ingerichte omgeving draagt bij aan een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving. Wij geven richting aan gewenste ontwikkelingen voor de toekomst. Dit betekent dat we onze groene leefomgeving willen behouden, en dat vol bouwen dus niet gewenst is. Maar ook dat we inzetten op een evenwichtige opbouw en diversiteit binnen wijken. Daarnaast gaan we de doorstroom op de woningmarkt binnen de gemeente bevorderen en zullen we kaders ontwikkelen voor de realisatie van tijdelijke woningen. Voor de vitaliteit van Stompwijk is het belangrijk om woningbouw ook hier de komende jaren mogelijk te maken. In samenspraak met inwoners en andere betrokkenen gaan we deze mogelijkheden vaststellen.

Alle wetten voor de leefomgeving zijn met de Omgevingswet gebundeld in één wet. Bij het beheren en benutten van de fysieke leefomgeving in de gemeente spelen de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan een belangrijke rol. Deze en andere instrumenten leggen vast wat van belang is voor een mooie, schone, gezonde, toegankelijke en veilige leefomgeving. In 2023 gaat onze aandacht vooral uit naar het transformeren van activiteiten voor een naadloze overgang naar de nieuwe

Omgevingswet door middel van experimenteren in andere manieren van werken via pilots en het stroomlijnen van werkprocessen.

Voor de invoering is er een programma Omgevingswet. In het projectenboek wordt over de voortgang gerapporteerd. Als de Omgevingswet in werking treedt zal de gemeente op een andere manier gaan werken. Als de wet in gaat zal het nodig zijn om de dienstverlening in het kader van de Omgevingswet te monitoren en waar nodig bij te stellen. Een aandachtspunt is de ICT en met name de werking van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Dit is essentieel om de dienstverlening uit te kunnen voeren. Daarnaast is er ook veel aandacht voor het door ontwikkelen van het ruimtelijk kader. Het gaat om de voorbereidingen voor een Omgevingsplan en Omgevingsvisie. Bijzondere aandacht is er voor de toepasbare regels.

Stand van zaken:

Voor de vitaliteit van Stompwijk is woningbouw belangrijk. Aan de volgende woningbouwprojecten wordt gewerkt: Bouwlocatie Zustersdijk 18. (locatie Dorpshuis Stompwijk), Bouwplan Dr. van Noortstraat 94-98,120-122, Bouwplan Van Santhorststraat 3 en Bouwplan Westeinderweg 3. Voortgang van deze bouwprojecten ligt op schema, alleen de uitwerking van het bouwplan Dr. van Noortstraat 94-98,120-122 heeft een vertraging opgelopen. (zie projectenboek)

Voor het opstellen van de Omgevingsvisie hebben de eerste inhoudelijke wijkanalyses plaatsgevonden. Daarnaast is ook het participatietraject gestart: een fysieke en online sessie hebben plaatsgevonden waarin gesproken is met inwoners, ondernemers, ontwikkelaars, belangenvertegenwoordigers en professionele partners. De komende periode wordt ook met andere doelgroepen geparticipeerd.

Nadat het bestemmingsplan Stedelijk vorig jaar is vastgesteld wordt nu gewerkt aan het vast te stellen van het bestemmingsplan Landelijk. Daarnaast beschikt de gemeente nog over een aantal aparte, ontwikkelingsgerichte bestemmingsplannen. Uiteindelijk worden al deze plannen, regels en verordeningen ondergebracht in één integraal Omgevingsplan.

Het proces omgevingsvergunning is aan een uitgebreide check onderworpen. Hieruit zijn een aangepast processchema, aanvullende werkafspraken en acties voortgekomen. De laatste aanpassingen worden momenteel doorgevoerd; in Q2 2023 wordt gestart met de borging naar de lijn.

Zie het projectenboek voor uitgebreide informatie over het programma Implementatie Omgevingswet.

Acties 2023	Status
Uitvoeren, monitoren en door ontwikkelen van de dienstverlening in het kader van de Omgevingswet, met bijzondere aandacht voor de processen vergunningverlening.	
Vorbereiden en doorontwikkelen van het beleidskader fysieke leefomgeving, bestaande uit Omgevingsvisie, Omgevingsplan en toepasbare regels.	

Toelichting afwijkingen acties:

Hoewel de organisatie op schema ligt voor de implementatie Omgevingswet, is de gemeente afhankelijk van landelijke ontwikkelingen die de dienstverlening van Leidschendam-Voorburg kunnen beïnvloeden.

Vooruitblik:

Zie het projectenboek voor een vooruitblik.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)

Wat gaan we daarvoor doen?

Dit taakveld omvat de gebiedsontwikkelingen Rijnlandlaan, Vlietvoorde en Klein Plaspoelpolder en de participatie in de VOF Damcentrum. De grondexploitatie Rijnlandlaan is per 31-12-2022 afgesloten.

Bij de gebiedsontwikkeling Vlietvoorde is vanaf 2020 gestart met de uitvoering van de zuidelijke hoofdstructuur. De polders waar geen woningbouw plaatsvindt kunnen reeds worden ingericht. De contractafspraken voor de laatste deellocaties worden gemaakt.

Stand van zaken:

De grondexploitatie Rijnlandlaan is per 31-12-2022 afgesloten.

Bij de gebiedsontwikkeling Vlietvoorde is vanaf 2020 gestart met de uitvoering van de zuidelijke hoofdstructuur. De inrichting van de polder waar geen woningbouw plaatsvindt, is in voorbereiding en ook de inrichting van de hoofdstructuur wordt vanaf 2023 uitgevoerd.

De contractafspraken voor de meeste deellocaties zijn afgerond. Voor de laatste deellocatie (Noorthey) worden verkennende gesprekken gevoerd.

In Klein Plaspoelpolder is de eerste deellocatie (Voorburgs Kwartier) opgeleverd. Voor twee andere deellocaties (Triadome en 3a) wordt momenteel de vergunningprocedure doorlopen. Verwacht wordt dat in 2023 op deze locaties gestart kan worden met de bouw van in totaal 418 appartementen.

Gewerkt wordt aan een tenderstrategie voor de verkoop en ontwikkeling van de drie locaties (2, 3b en 4) die eigendom zijn van de gemeente. Het voorlopig ontwerp voor de openbare ruimte is gereed. Het voorstel voor het openen van de grondexploitatie voor de gebiedsontwikkeling De Star wordt voorbereid.

Acties 2023	Status
Er zal een voorstel aan de raad worden voorgelegd om een grondexploitatie te openen voor het project Woningbouw De Star.	

8.3 Wonen en bouwen

Wat gaan we daarvoor doen?

De evaluatie van de Verordening sociale en middeldure woningbouw Leidschendam-Voorburg 2020 heeft geleid tot de herijking van de regels voor woningbouw met de nieuwe verordening 2022.

De Woonzorgvisie omvat onder meer de zorg voor voldoende aangepaste huisvesting voor inwoners die dat nodig hebben. Onderdeel is de vestiging van woonzorgconcepten binnen de bestaande woningbouwplannen. Doel is de huisvesting van bijzondere doelgroepen, waaronder senioren.

Met de continuering van de Taskforce Sociale woningbouw blijft de inzet op sociale woningbouw onverminderd hoog, met als toets de bijdrage aan de doorstroming op de woningmarkt. De woningcorporaties zetten zich tevens in op de realisering van middeldure woningbouw.

De inzet op doorstroming en scheefwonen gaat onverminderd door met behulp van de gezamenlijk met de woningcorporaties gefinancierde doorstroom- en seniorenmakelaars, lokaal maatwerk en huurprijsbeleid.

- Sturen op voldoende variatie aan (flexibel) betaalbare en middeldure woningen met behulp van de Verordening sociale en middeldure woningbouw Leidschendam-Voorburg 2022 en de bouwstenen Omgevingsvisie
- Uitvoering geven aan de Woonzorgvisie Leidschendam-Voorburg 2022 t/m 2030 en het Bestedingsplan Langer zelfstandig wonen Leidschendam-Voorburg 2021 t/m 2030
- Tegengaan speculatie huisjesmelkers
- Sturen op sociale en middeldure woningbouw en verduurzaming woningbezit door de woningcorporaties met behulp van de prestatieafspraken

- Sturen op huisvesting bijzondere doelgroepen in nieuwbouwprojecten
- Advisering initiatieven tot woningbouw
- Behandeling van vergunningaanvragen en initiatieven van derden
- In Prinsenhof realiseren we nieuw woningaanbod in het midden- en hoger segment.

Stand van zaken:

Voor alle nieuwe woningbouwinitiatieven worden de randvoorwaarden uit de Verordening sociale en middeldure woningbouw Leidschendam-Voorburg 2022 toegepast. Sturen op 30% sociaal en 20% middelduur wordt toegepast op alle nieuwe woningbouwprojecten.

Er zijn geen signalen van verzoeken tot de afkoop van de realisering van 30% sociale huurwoningen in de lopende woningbouwprojecten. Daarnaast wordt het tegengaan van huisjesmelkers geregeld in de nieuwe Huisvestingsverordening Gemeente Leidschendam-Voorburg 2023.

Verder zijn er in de prestatieafspraken 2022 t/m 2025 alsmede in de Jaarschijf prestatieafspraken 2023 afspraken met de woningcorporaties gemaakt over verduurzaming van hun woningbezit. Ook vindt sturing op huisvesting van bijzondere doelgroepen in nieuwbouwprojecten plaats daar waar mogelijk. De huisvesting van bijzondere doelgroepen is onder andere afgesproken in het concept woningbouwplan aan de Van Ruysdaellaan te Leidschendam. In de nieuwe Huisvestingsverordening LV 2023 wordt het huidige woonruimteverdelingsbeleid voortgezet en wordt de opkoopbescherming geïntroduceerd.

In de Regionale Realisatieagenda Wonen Haaglanden hebben het Rijk, de provincie Zuid-Holland en de regionale gemeenten en woningcorporaties afspraken gemaakt over de woningbouwplanning tot en met 2030.

Acties 2023	Status
Opstellen Woonvisie 2023-2026 (Uit: Programma "Een thuis voor iedereen", Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mei 2022).	
Onderzoeken regeling opkoopbescherming.	
Plan van aanpak Woonzorgvisie.	
Sturen op vestiging innovatieve woonzorgvormen.	
Sturen op 30% sociale huur en 20% middeldure huur/koop bij nieuwe initiatieven tot woningbouw door middel van afspraken.	
Onderzoek kansen voor woningbouw middensegment in Prinsenhof.	

Toelichting afwijkingen acties:

Door capaciteitsgebrek loopt het plan van aanpak Woonzorgvisie vertraging op. Daarnaast is het onderzoek naar kansen voor woningbouw middensegment in Prinsenhof nog niet gestart, want er is nog niet besloten tot een onderzoek. Wel is naar aanleiding van een haalbaarheidsonderzoek naar sociale woningbouw in Prinsenhof uitgesproken dat méér sociale woningbouw aldaar niet is gewenst.

Financiële mutaties

Onderwerpen VHLOSV		Mutatie Baten	Mutatie Lasten	Effect begr. saldo
Mee- en tegenvallers				
1.	Woningbouwmonitor	0	35	-35
2.	Kapitaallasten 2023	0	-18	18
Budgettair neutraal				
3.	Basisregistraties	0	164	-164
4.	Omgevingswet	0	-169	169
5.	Taakmutaties Decemercirculaire 2022	0	51	-51
6.	Doorontwikkeling Leidschendam-Voorburg	0	50	-50
Totaal VHLOSV		0	113	-113

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Woningbouwmonitor

De gemeente gaat op zoek naar een geschikte woningbouwmonitor die inzicht geeft in de

1. woningproductie, de ontwikkeling van de plancapaciteit en woningbouwbehoefte. Aan de hand van een marktonderzoek zal de woningbouwmonitor worden aangeschaft.

Kapitaallasten 2023

Het investeringsplan 2023-2027 is geactualiseerd. Dit leidt tot wijzigingen in de kapitaallasten

2. (rente en afschrijvingen) in meerdere programma's. In het raadsvoorstel Vaststellen Investeringsplan 2023-2027 wordt een verdere toelichting gegeven.

Basisregistraties

3. In de Kaderbrief 2023 zijn er budgetten beschikbaar gesteld voor naturalisaties en belastingen. De werkzaamheden worden uitgevoerd door basisregistraties.

Omgevingswet

4. Voor 2023 worden de budgetten van de Omgevingswet die betrekking hebben op applicatiebeheer en licentiekosten overgeboekt naar het betreffende taakveld Overhead.

Taakmutaties Decemercirculaire 2022

In de decemercirculaire zijn twee taakmutaties opgenomen. Het gaat om de invoering van de

5. Wet Goed Verhuurderschap (€ 43.000) en de Wet Kwaliteitsborging bouw (€ 8.000). Deze mutaties worden budgetneutraal verwerkt in de begroting. In de raadsbrief (nummer 3164) zijn alle financiële gevolgen van de decemercirculaire 2022 toegelicht.

Doorontwikkeling Leidschendam-Voorburg

6. Het budget voor het doorontwikkelen van Leidschendam-Voorburg, wordt gebruikt voor het versterken van visie- en planvorming voor de omgevingsvisie.

Programma Algemene Dekkingsmiddelen

Omschrijving

Binnen de begroting bestaat onderscheid tussen specifieke dekkingsmiddelen en algemene dekkingsmiddelen. Specifieke dekkingsmiddelen (bijvoorbeeld opbrengsten voor ophalen afval, verstrekken van vergunningen, onderhouden van het riool, reisdocumenten etc.) hangen samen met een concreet taakveld en zijn opgenomen in de betreffende programma's. Deze dekkingsmiddelen verlagen het saldo van lasten en baten op de betreffende programma's in de begroting.

De algemene dekkingsmiddelen onderscheiden zich van specifieke dekkingsmiddelen doordat zij vrij aan te wenden zijn. De besteding van deze inkomsten is niet aan een bepaald programma (doel) gebonden. De algemene dekkingsmiddelen vormen de financiële dekking van de bestedingen van de programma's en zijn ingedeeld naar voorgeschreven taakvelden.

0.5 Treasury

Wat gaan we daarvoor doen?

Wekelijks wordt de liquiditeitspositie van de gemeente bijgehouden. Het doel daarvan is zeker te stellen dat de gemeente over voldoende liquiditeiten beschikt om aan haar betalingsverplichtingen te voldoen. Indien nodig worden extra liquiditeiten aangetrokken. Verwacht wordt dat de gemeente in 2023 vreemd vermogen zal moeten aantrekken.

De gemeente neemt daarnaast deel aan de jaarlijkse aandeelhoudersvergaderingen van Dunea, Stedin en de BNG Bank.

Stand van zaken:

De gemeente verwacht na de zomer extra liquiditeiten aan te trekken om aan haar betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. Afhankelijk van de liquiditeitsprognose en van de situatie op de geld- en kapitaalmarkt wordt het besluit genomen om lang of kort te financieren. Op dit moment is de rente stijgende, maar de renteverwachting lastig in te schatten.

Vooruitblik:

De liquiditeitspositie en de situatie op de geld en kapitaalmarkt worden nauwlettend gemonitord en waar noodzakelijk wordt actie ondernomen.

0.61 OZB Woningen

Wat gaan we daarvoor doen?

We zorgen voor een efficiënte uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) en de OZB. De uitvoering bestaat uit het waarderen van de woningen, het opleggen van de aanslagen, invordering en afhandeling van bezwaren en beroepen. Jaarlijks worden de tarieven berekend. De WOZ-waarde van woningen stijgt in 2023. De tarieven worden naar beneden bijgesteld zodat een gelijkblijvende opbrengst wordt gerealiseerd. Daarnaast worden de tarieven geïndexeerd.

Stand van zaken:

Alle aanslagen OZB-woningen 2023 zijn opgelegd.

0.62 OZB Niet-woningen

Wat gaan we daarvoor doen?

We zorgen voor een efficiënte uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) en de OZB. De uitvoering bestaat uit het waarderen van de panden, het opleggen van de aanslagen, invordering en afhandeling van bezwaren en beroepen. Jaarlijks worden de tarieven berekend. De prognose van de WOZ-waarde van niet woningen geeft aan dat deze daalt in 2023 ten opzichte van 2022. Dit is gebaseerd op een dalende WOZ waarde ontwikkeling van 1%. Vervolgens worden de opbrengsten verhoogd met de CPB-indexatie.

Stand van zaken:

Alle aanslagen OZB niet-woningen 2023 zijn opgelegd.

0.64 Belastingen overig

Wat gaan we daarvoor doen?

Belastingheffing is noodzakelijk om te kunnen investeren in lokale voorzieningen.

Stand van zaken:

De hondenbelasting is per 1 januari 2023 afgeschaft. De ondernemersfondsen Leidschendam-Centrum en Huygenskwartier worden voortgezet en er is voor 2023 een Verordening Reclamebelasting 2023 gemaakt en in werking getreden.

Acties 2023	Status
De hondenbelasting wordt per 2023 afgeschaft.	
Bij voldoende draagvlak kunnen de ondernemersfondsen Leidschendam-Centrum en het Huygenskwartier worden voortgezet. Dit wordt in de Verordening Reclamebelasting 2023 meegenomen.	

0.7 Algemene en overige uitkeringen

Wat gaan we daarvoor doen?

Drie keer per jaar brengt het rijk een circulaire gemeentefonds uit. Het betreft: de meicirculaire, de septembercirculaire en tot slot de decembercirculaire. Bij iedere circulaire wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de gevolgen voor de gemeentelijke inkomsten uit het gemeentefonds.

Stand van zaken:

Op het moment van opstellen van deze rapportage is de meicirculaire 2023 nog niet verschenen. Wel is bekend dat het kabinet heeft aangekondigd om bij de Voorjaarsnota 2023 een extra prijsbijstelling over 2022 uit te keren in verband met de uitzonderlijke prijsstijgingen in 2022. Het gaat voor Leidschendam-Voorburg naar verwachting om circa € 1,1 miljoen. Het definitieve bedrag zal in de meicirculaire 2023 bekend worden gemaakt, naast de algehele bijstelling van het accres.

Vooruitblik:

Ten aanzien van de ontwikkeling van de gemeentelijke financiën blijft het vanaf 2026 onzeker hoe de inkomsten vanuit het gemeentefonds zich gaan ontwikkelen. Het Rijk heeft aangekondigd een aanpassing van de financieringssystematiek te onderzoeken. Vooruitlopend is het accres bevroren en nemen de inkomsten voor gemeenten vanaf 2026 aanzienlijk af. De verwachting is dat er in 2023 meer duidelijkheid komt over deze ontwikkeling en waar mogelijk zal actief worden deelgenomen aan de gesprekken die hierover zullen plaatsvinden.

Financiële mutaties

Onderwerpen Algemene Dekkingsmiddelen		Mutatie Baten	Mutatie Lasten	Effect begr. saldo
Mee- en tegenvallers				
1.	Decembercirculaire 2022	107	0	107
Budgettair neutraal				
2.	Basisregistraties	0	-120	120
3.	Brede Specifieke Uitkering	-344	0	-344
4.	Taakmutaties Decembercirculaire 2022	51	0	51
5.	CAO-verhoging	0	-1.534	1.534
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen		-186	-1.654	1.468

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Decembercirculaire 2022

- De algemene uitkering uit het gemeentefonds neemt op basis van de decembercirculaire 2022 toe met € 107.000. Het betreft een actualisatie van de maatstaven (oppervlakte binnenwater en oeverlengte) en het uitkeren van de verdeelreserve. In de raadsbrief (nummer 3164) zijn alle financiële gevolgen van de decembercirculaire 2022 toegelicht.

Basisregistraties

- In de Kaderbrief 2023 zijn er budgetten beschikbaar gesteld voor naturalisaties en belastingen. De werkzaamheden worden uitgevoerd door basisregistraties.

Brede Specifieke Uitkering

- De Brede Specifieke Uitkering (Brede SPUK) zijn de middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor het integrale Plan van aanpak Gezond en Actief leven (GALA), Sportakkoord II en Integraal Zorgakkoord. Deze middelen zijn bedoeld om aan de slag te gaan met preventie en de gestelde gemeenschappelijke doelen. Leidschendam-Voorburg geeft hier al deels uitvoering aan met het lokaal sportakkoord, lokaal preventieakkoord, Gezond in de Stad (GIDS) middelen, brede regeling combinatiefunctionarissen, aanpak eenzaamheid en bijvoorbeeld sociale basis op de subsidietafel. Deze bestaande uitvoering wordt aangevuld met nieuwe plannen behorend bij deze Brede SPUK.

Taakmutaties Decembercirculaire 2022

- In de decembercirculaire zijn twee taakmutaties opgenomen. Het gaat om de invoering van de Wet Goed Verhuurderschap (€ 43.000) en de Wet Kwaliteitsborging bouw (€ 8.000). Deze mutaties worden budgetneutraal verwerkt in de begroting. In de raadsbrief (nummer 3164) zijn alle financiële gevolgen van de decembercirculaire 2022 toegelicht.

CAO-verhoging

- In april 2023 is de nieuwe CAO voor gemeenten definitief geworden. Voor de verhoging in het salarisbudget wordt gebruik gemaakt van budgetten die apart zijn gezet voor indexaties en de verwachte CAO-verhoging. Deze budgetten komen samen op taakveld overhead.

Programma Overhead

Omschrijving

Tot Overhead behoren alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces:

- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie
- Personeel en organisatie
- De gemeentesecretaris
- Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement)
- Juridische zaken
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning
- Informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen
- Facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging)
- Documentaire informatievoorziening (DIV)
- Managementondersteuning primair proces

0.4 Overhead

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2023 gaat de organisatie verder met het verbeteren van de privacy/gegevensbescherming van burgers conform de afspraken die hierover met de raad zijn gemaakt begin 2022. Onder andere worden de processen registers verder op orde gebracht. Er worden privacy officers aangetrokken voor de ondersteuning van de organisatie (o.a. door uitvoering van de registraties, verwerkersovereenkomsten en datalekken). Ook zal een begin gemaakt worden met een campagne om bewustzijn, kennis en handelingsbekwaamheid bij management en medewerkers te vergroten.

Stand van zaken:

Recent zijn de privacy officers aangetrokken. Daarnaast is het verwerkingsregister sterk verbeterd, waardoor de organisatie scherper is op privacyvraagstukken. De campagne om bewustzijn, kennis en handelingsbekwaamheid is gestart bij het management.

Acties 2023	Status
Aantrekken privacy officer(s)	
Verplichte registers verbeteren.	
Start organisatiecampagne, eerst op management.	
De mogelijkheid om contant te betalen wordt weer ingevoerd.	

Toelichting afwijkingen acties:

De raad heeft er voor gekozen om het contant betalen niet in te voeren.

De implementatie van het nieuwe financiële systeem zal in 2023 plaatsvinden.

In de afgelopen 2 jaar is er een inhaalslag gemaakt op het gebied van de Informatiebeveiliging (Uitvoeringsplan informatiemanagement & ICT) van de gemeente. Daarnaast is binnen de gemeente ook een groei zichtbaar van het aantal (ingehuurde) collega's, waardoor licentiekosten voor personeel substantieel zijn gestegen.

Financiële mutaties

Onderwerpen Overhead	Mutatie Baten	Mutatie Lasten	Effect begr. saldo
----------------------	---------------	----------------	--------------------

Mee- en tegenvallers

1.	Nieuw financieel systeem	0	420	-420
2.	Informatiebeveiliging	0	450	-450
3.	Digitalisering sociaal domein	0	100	-100
4.	CAO-verhoging	0	130	-130
5.	Kapitaallasten 2023	0	-67	67

Budgettair neutraal

6.	Omgevingswet	0	169	-169
7.	CAO-verhoging	0	1.534	-1.534
8.	Doorontwikkeling Leidschendam-Voorburg	0	145	-145
Totaal Overhead		0	2.881	-2.881

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Nieuw financieel systeem

Het huidige financiële systeem wordt door de leverancier vanaf 2024 niet meer ondersteund. In

- 2022 is een marktonderzoek geweest, waarna de gemeente heeft gekozen voor een nieuwe leverancier. De implementatie van het nieuwe financiële systeem zal in 2023 plaatsvinden.

Informatiebeveiliging

In de afgelopen 2 jaar is er een inhaalslag gemaakt op het gebied van de Informatiebeveiliging

- (Uitvoeringsplan informatiemanagement & ICT) van de gemeente. Daarnaast is binnen de gemeente ook een groei zichtbaar van het aantal (ingehuurde) collega's, waardoor licentiekosten voor personeel substantieel zijn gestegen.

Digitalisering sociaal domein

- De gemeente zet extra in op informatiemanagement binnen het sociaal domein en de aanschaf van nieuwe applicaties en verbeteringen in bestaande applicaties.

CAO-verhoging

- De nieuwe CAO voor gemeenten is in april 2023 definitief geworden. Om deze salarisverhoging op te vangen is budget apart gezet, dat niet toereikend is.

Kapitaallasten 2023

Het investeringsplan 2023-2027 is geactualiseerd. Dit leidt tot wijzigingen in de kapitaallasten

- (rente en afschrijvingen) in meerdere programma's. In het raadsvoorstel Vaststellen Investeringsplan 2023-2027 wordt een verdere toelichting gegeven.

Omgevingswet

- Voor 2023 worden de budgetten van de Omgevingswet die betrekking hebben op applicatiebeheer en licentiekosten overgeboekt naar het betreffende taakveld Overhead.

CAO-verhoging

In april 2023 is de nieuwe CAO voor gemeenten definitief geworden. Voor de verhoging in het

- salarisbudget wordt gebruik gemaakt van budgetten die apart zijn gezet voor indexaties en de verwachte CAO-verhoging. Deze budgetten komen samen op taakveld overhead.

Doorontwikkeling Leidschendam-Voorburg

- Het budget voor het doorontwikkelen van Leidschendam-Voorburg, wordt gebruikt voor het

versterken van de managementcyclus en een projectleider burgerparticipatie.

Mutaties onvoorzien

Onderwerpen Onvoorziene uitgaven		Mutatie Baten	Mutatie Lasten	Effect begr. saldo
Budgettair neutraal				
1.	Steun aardbevingsslachtoffers Turkije en Syrië	0	-30	30
Totaal Onvoorziene uitgaven		0	-30	30

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Steun aardbevingsslachtoffers Turkije en Syrië

- Het college van de gemeente Leidschendam-Voorburg heeft besloten om drie lokale initiatieven te steunen met een financiële bijdrage.

Mutaties reserves

	Onderwerpen Reserves	Naam reserve	Mutatie Onttrekkingen	Mutatie Stortingen	Effect begr. saldo
Bestedingsplan reserves					
1.	Mobiliteit rondom de Mall	Reserve Mobiliteit	375		375
Mee- en tegenvallers					
2.	Kapitaallasten 2023	Res. dekking afschrijvingslasten	-16		-16
Totaal mutaties reserves			359		359

Bedragen x € 1.000

Mobiliteit rondom de Mall

Onttrekking uit de bestemmingsreserve Mobiliteit voor de taksforce Mobiliteit rondom de Mall of

- the Netherlands aangezien er vertraging ontstaan is in de uitvoering is dit budget doorgeschoven naar 2023.

Kapitaallasten 2023

Het investeringsplan 2023-2027 is geactualiseerd. Dit leidt tot wijzigingen in de kapitaallasten

- (rente en afschrijvingen) in meerdere programma's. In het raadsvoorstel Vaststellen Investeringsplan 2023-2027 wordt een verdere toelichting gegeven.

Samenvatting financiële mutaties 1e Turap

Het saldo van de mutaties uit de 1e Turap komt uit op nadelig effect van afgerond € 2,3 miljoen. De verdeling over de verschillende programma's is in de onderstaande tabel opgenomen.

Programma	Begroting	Wijziging	Begroting incl. wijz.
BATEN			
0. Bestuur en ondersteuning	3.073		3.073
1. Veiligheid	189		189
2. Verkeer en vervoer	369	-38	331
3. Economie	461		461
4. Onderwijs	2.497	269	2.766
5. Sport, cultuur en recreatie	3.571	467	4.038
6. Sociaal domein	34.297	8.370	42.667
7. Volksgezondheid en milieu	22.327	504	22.831
8. VHLOSV	29.188		29.188
Algemene Dekkingsmiddelen	163.171	-186	162.985
Overhead	9		9
Totaal baten programma's	259.152	9.386	268.538

LASTEN			
0. Bestuur en ondersteuning	9.931	-496	9.435
1. Veiligheid	9.717		9.717
2. Verkeer en vervoer	14.476	-39	14.437
3. Economie	1.716	200	1.916
4. Onderwijs	9.035	-7	9.028
5. Sport, cultuur en recreatie	20.976	657	21.635
6. Sociaal domein	109.673	10.470	120.142
7. Volksgezondheid en milieu	21.723	-78	21.645
8. VHLOSV	35.318	114	35.432
Algemene Dekkingsmiddelen	2.412	-1.654	758
Overhead	35.222	2.881	38.102
Vennootschapsbelasting	50		50
Onvoorziene uitgaven	100	-30	70
Totaal lasten programma's	270.349	12.018	282.367

Saldo van baten en lasten	-10.975	-2.633	-13.604
----------------------------------	----------------	---------------	----------------

RESERVES			
Onttrekking aan reserves	11.429	359	11.788
Storting in reserves	222	0	222
Saldo mutaties reserves	11.566	359	11.207
Saldo exploitatiebegroting	234	-2.273	-2.038

Overzicht Bestemmingsreserves

De afgelopen jaren is een aantal bestemmingsreserves gevormd. Afgesproken is dat een kader en bestedingsplan voor ieder van deze reserves aan de raad wordt voorgelegd. Na het vaststellen van deze bestedingsplannen worden de beoogde onttrekkingen via een separate begrotingswijziging verwerkt.

In de P&C-cyclus wordt vervolgens over de voortgang van de bestedingsplannen gerapporteerd, zodat de raad geïnformeerd blijft over de stand van zaken van de verschillende projecten die onder deze bestemmingsreserves vallen. In de tussentijdse rapportages wordt over de reserves gerapporteerd waar uitgaven gepland staan voor het lopende jaar.

Het gaat om de volgende bestemmingsreserves:

- Langer zelfstandig wonen
- Herstelbeleid
- Mobiliteit
- Duurzaamheid en energietransitie

Hierna worden de reserves beschreven en de stand van zaken toegelicht.

Reserve Langer zelfstandig wonen

Naam van de reserve	Langer zelfstandig wonen
Type	Bestemmingsreserve met bestedingsfunctie
Programma / Taakveld	Sociaal domein / Samenkracht en Burgerparticipatie
Doel van de reserve	Betere ondersteuning en zorg thuis, hulp aan mantelzorger en vrijwilligers, meer geschikte woningen voor ouderen.
Voeding	De reserve wordt gevormd door een onttrekking aan de Algemene Reserve vrij besteedbaar
Bestedingsraming	€ 10 miljoen; vastgesteld door de raad op basis van het bestedingsplan
Omvang per 1-1-2023	€ 9,81 miljoen
Bijzonderheden	N.v.t.

Programma	Bestedingsplan 2023	Bijsturing in 1e Turap	Bijgesteld bestedingsplan
Sociaal Domein	1.310	0	1.310
Collectieve woningaanpassing	900	0	900
(Innovatieve) woonzorgvormen en flexwoningen	250	0	250
Doorstroming naar passende woning	60	0	60
Inzet flatcoach	60	0	60
Uitbreiding noodwoningen	40	0	40
Totaal	1.310	0	1.310

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Het mogelijk maken dat mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen in Leidschendam-Voorburg vereist investeringen op korte en lange termijn. Bij de vaststelling van de programmabegroting 2021-2024 is op basis van de Nota van wijziging 2021-2024 een bedrag van € 10 miljoen toegevoegd aan een nieuwe bestemmingsreserve Langer zelfstandig wonen. Op 13 juli 2021 is het Bestedingsplan Langer zelfstandig wonen Leidschendam-Voorburg 2021 t/m 2030 door de raad vastgesteld.

De besteding van de middelen uit de reserve loopt helaas niet zoals verwacht. Toelichting op de actuele situatie en een nieuw voorstel voor inzet van deze middelen wordt richting de zomer naar de raad gestuurd. Hierdoor wordt er geen bijstelling gedaan in de eerste tussentijdse rapportage.

Reserve Herstelbeleid

Naam van de reserve	Herstelbeleid
Type	Bestemmingsreserve met bestedingsfunctie
Programma / Taakveld	Wordt programma-breed ingezet
Doel van de reserve	Leidschendam-Voorburg sterker uit de crisis te laten komen door sociale, maatschappelijke en economische interventies te ontwikkelen en implementeren die burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen helpen zich in te stellen op de nieuwe toekomst.
Voeding	De reserve wordt gevormd door een onttrekking aan de Algemene Reserve vrij besteedbaar
Bestedingsraming	€ 10 miljoen; vastgesteld door de raad op basis van het bestedingsplan
Omvang per 1-1-2023	€ 2,5 miljoen
Bijzonderheden	N.v.t.

Programma	Bestedingsplan 2023	Bijsturing in 1e Turap	Bijgesteld bestedingsplan
Economie	195	0	195
Vitaliseren winkelgebieden	195	0	195
Onderwijs	20	0	20
Onderzoek scenario's onderwijs	20	0	20
Sport, cultuur en recreatie	225	0	225
Verbeteren openbare ruimte	25	0	25
Verrijken lokale cultuur	200	0	200
Sociaal Domein	894	0	894
Stimuleren bestaanszekerheid	314	0	314
Bestrijding eenzaamheid	60	0	60
Tegengaan kansenongelijkheid	520	0	520
Totaal	1.334	0	1.334

Bedragen x € 1.000

Toelichting

In 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met een bestemmingsreserve Herstelbeleid van € 10 miljoen. Op basis van een bestedingsplan is het college hier in 2022 mee gestart. Omdat in de loop van 2022 de inwoners met meer crises werden geconfronteerd (oorlog in Oekraïne, stijgende brandstofkosten), was het niet meer mogelijk om een objectief verband tussen ervaren problematiek en de coronacrisis vast te stellen.

Het college heeft als gevolg daarvan de raad voorgesteld om de focus van het herstelbeleid te versmallen en zich te richten op: (1) al gedane toezeggingen zoals bijvoorbeeld Sterk voor Noord; (2) de aanpassingen aan winkelcentrum Julianabaan; (3) ondersteuning cultuursector en (4) stimuleren bestaanszekerheid via inzet van extra participatieconsulenten.

Het merendeel van de programma's wordt in 2023 afgerond. De bijdrage aan Sterk voor Noord vanuit de bestemmingsreserve zal doorlopen in 2024.

Reserve Mobiliteit

Naam van de reserve	Mobiliteit
Type	Bestemmingsreserve met bestedingsfunctie
Programma / Taakveld	Verkeer en Vervoer / Verkeer en Vervoer, Parkeren, Openbaar vervoer
Doel van de reserve	Het bereikbaar houden van Leidschendam-Voorburg
Voeding	De reserve wordt gevormd door een onttrekking aan de Algemene Reserve vrij besteedbaar
Bestedingsraming	€ 19,7 miljoen; vast te stellen door de raad op basis van bestedingsplan.
Omvang per 1-1-2023	€ 19,2 miljoen
Bijzonderheden	N.v.t.

Programma	Bestedingsplan 2023	Bijsturing in 1e Turap	Bijgesteld bestedingsplan
Verkeer en vervoer	150	375	525
Taskforce Mobiliteit Westfield Mall of the Netherlands	150	375	525
Totaal	150	375	525

Bedragen x € 1.000

Toelichting

In 2022 is er vertraging ontstaan in de oplevering van projectresultaten, waardoor er minder uitgaven zijn geweest dan verwacht. In 2023 is de verwachting dat de geplande werkzaamheden uitgevoerd gaan worden inclusief de resterende werkzaamheden uit 2022. Deze werkzaamheden blijven binnen het totaalbudget.

Reserve Duurzaamheid en energietransitie

Naam van de reserve	Duurzaamheid en energietransitie
Type	Bestemmingsreserve met bestedingsfunctie
Programma / Taakveld	Programma duurzaamheid en energietransitie
Doel van de reserve	Ter dekking van kosten voor de klimaatopgave om in 2050 CO ₂ neutraal te zijn.
Voeding	De reserve is gevormd door een onttrekking aan de Algemene Reserve vrij besteedbaar
Bestedingsraming	€ 46 miljoen; vastgesteld door de raad op basis van bestedingsplan.
Omvang per 1-1-2023	€ 44,43 miljoen
Bijzonderheden	De reserve wordt aangehouden tot dat de doelen zijn bereikt. Naar verwachting is dit in 2050.

Programma	Bestedingsplan 2023	Bijsturing in 1e Turap	Bijgesteld bestedingsplan
Bestuur en ondersteuning	442	0	442
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	442	0	442
Onderwijs	439	0	439
Verduurzaming onderwijsvastgoed	439	0	439
VLROSV - Bouwen en wonen	870	0	870
Bewonersinitiatieven	870	0	870
Volksgezondheid en milieu	212	0	212
Milieubeheer	212	0	212
Totaal	1.963	0	1.963

Bedragen x € 1.000

Toelichting

In 2020 is € 46 miljoen ter beschikking gesteld in de bestemmingsreserve Duurzaamheid en energietransitie. Hiervan is € 1.570.000 uitgegeven tot en met 2022, waarmee de stand van de reserve op 1 januari 2023 € 44,43 miljoen bedraagt. Het bestedingsplan 2023-2026 en de verwachte uitgaven 2023 sluiten aan op het nieuwe bestedingsplan dat eind mei 2023 aan de raad is voorgelegd.

Risico's en exogene ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden de risico's en exogene ontwikkelingen genoemd, die effect kunnen hebben op het begrotingsresultaat 2023.

Ontwikkelingen arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt is al een tijd gespannen. Dat betekent dat het moeilijk is om goed gekwalificeerd personeel te vinden en dat de arbeidsmarkt in toenemende mate ook aan gemeentelijk personeel trekt. Door de vergrijzing ontstaat er ook een hogere uitstroom. Dit zorgt voor hogere werkdruk bij personeel, verlies aan kennis en lagere flexibiliteit om nieuwe kennis en expertise aan te trekken voor nieuwe en bestaande maatschappelijke vraagstukken. De kosten van werving stijgen de komende tijd, net als de doorlooptijd van wervingsacties. Extra inspanningen zijn ingezet om het imago van Leidschendam-Voorburg als werkgever te verbeteren en meer geschikte sollicitanten te motiveren om bij Leidschendam-Voorburg te solliciteren. Extra aandacht gaat ook uit naar het beter intern managen van talent en bieden van ontwikkelkansen aan medewerkers om hen langer te behouden. Dit vergt ook extra tijd en geld en kan leiden tot vertragingen in projecten of productie omdat er niet, of niet op tijd, voldoende gekwalificeerd personeel is.

Personeelstekorten bij partners

Zorgaanbieders, en op dit moment met name aanbieders van huishoudelijke ondersteuning, hebben veel moeite om personeel te vinden. Meerdere aanbieders hebben op dit moment een cliëntenstop. Verschillende gemeenten hebben al te maken met (lange) wachtlijsten.

Met aanbieders wordt regelmatig overlegd om een vinger aan de pols te houden, maar ook om na te denken over mogelijke oplossingen. Verruiming van arbeidstijden is bijvoorbeeld al doorgevoerd. Het vergroten van de zelfredzaamheid kan mogelijk uitstel van huishoudelijke ondersteuning betekenen. Ook andere (innovatieve) vormen worden onderzocht om kwalitatieve zorg te blijven bieden aan hen die dat nodig hebben.

Jeugdbescherming

Er is veel maatschappelijke en politieke aandacht voor de aanhoudende crisis binnen de jeugdbescherming. Het lukt onvoldoende om de meest kwetsbare jeugdigen te beschermen. De wachtlijsten zijn te lang, de werkdruk voor medewerkers te hoog en de benodigde jeugdhulp is onvoldoende beschikbaar. Veel ervaren mensen hebben de sector verlaten en het is moeilijk om voldoende gekwalificeerd personeel te werven.

De gezamenlijke inspecties hebben aangegeven dat zij, vanwege de tekortschietende randvoorwaarden bij de uitvoeringsorganisaties, het toezicht niet langer op de gebruikelijke wijze kunnen uitvoeren. De jeugdhulpregio Haaglanden verstrekt sinds 2020 extra middelen aan de Gecertificeerde Instellingen (GI's) om de ontstane werkdruk te verlagen. Hiermee kan de caseload van jeugdbeschermers worden verlaagd. Er is ook gewerkt aan een differentiatie van de functie van jeugdbeschermer, zodat deze in de casus meer directe ondersteuning krijgt op bijvoorbeeld juridisch en administratief gebied. Ook zijn coaches ter ondersteuning van de jeugdbeschermers ingezet en is in de regio overeenstemming bereikt om kinderen met een maatregel onder voorwaarden voorrang te geven op een bepaald hulpaanbod. Met het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming beoogt het rijk de jeugdbeschermingsketen te vereenvoudigen. Hiermee moet er meer samenhang en samenwerking komen en wordt een nadrukkelijke verbinding gemaakt met hulp aan volwassenen en bestaanszekerheid. In onze regio is gestart met het beproeven van deze nieuwe werkwijze. Het uitgangspunt blijft: zo min mogelijk jeugdbeschermingsmaatregelen door een zoveel mogelijk preventieve, gezinsgerichte en integrale aanpak van de (dreigende) onveiligheid.

Daarnaast is op landelijk niveau onlangs een nieuw kwaliteitskader jeugdbescherming vastgesteld. Dit kwaliteitskader en de prestatiebeschrijvingen moeten helpen bij het maken van afspraken over prestaties, caseload en tarieven tussen gemeenten en GI's. Er ligt inmiddels ook een principeakkoord met de FNV met een dwingend tijdpad voor caseloadverlaging. In de meicirculaire 2023 wordt bekend in hoeverre de gemeenten hiervoor gecompenseerd worden door het rijk. Er moet rekening mee worden gehouden dat dit niet voor 100 procent zal zijn.

Onderbreking financieringssysteem voogdij en 18+

In de decembercirculaire 2022 is aangegeven dat de landelijke inventarisatie van de compensatieregeling voor 2022 niet tijdig kon worden afgerond. Door Leidschendam-Voorburg is een aanvraag ingediend, waarbij inmiddels duidelijk is geworden dat het door het rijk gereserveerde bedrag niet voldoende is om alle aanvragen volledig te compenseren. Op basis van de € 60 miljoen die beschikbaar is zal circa 80% van de goedgekeurde aanvragen worden gecompenseerd. De definitieve bedragen per gemeente worden in de meicirculaire 2023 bekendgemaakt.

Continuïteit Schakenbosch

Kinderen en jongeren groeien 'zo thuis mogelijk' op. Dat is de ambitie van de regio Haaglanden. Op de afbouw van gesloten jeugdhulp staat veel maatschappelijke en politieke druk. De instroom in de gesloten jeugdzorg bleek sneller af te nemen dan verwacht, waardoor de continuïteit van jeugdhulpplusinstellingen onder druk komt te staan. In Zuid-Holland zijn er twee aanbieders van gesloten jeugdhulp: Schakenbosch in Leidschendam-Voorburg en iHub met vestigingen in Rotterdam en Alphen aan den Rijn. Het landsdeel Zuid-West is in het najaar van 2022 onder interbestuurlijk toezicht geplaatst van het Ministerie VWS, gegeven de financiële situatie van beide aanbieders van gesloten jeugdhulp en het moeizame traject rondom de omvorming. Met het geactualiseerd bovenregionaal plan voor de gesloten jeugdhulp april 2023, worden belangrijke vervolgstappen gezet om tot een duurzaam, financieel haalbaar toekomstscenario te komen. Dit complexe dossier vraagt om een zorgvuldige analyse van de maatschappelijke en financiële impact door de 52 betrokken gemeenten. Waar mogelijk worden financiële risico's voor de gemeenten ingeperkt. Op basis van de continuïteitsplannen vindt in het vierde kwartaal van 2023 opnieuw een actualisatie van het Bovenregionale Plan plaats.

De zorgvorm Jeugdhulpplus is een essentieel, hoog-specialistische zorgfunctie die voorlopig behouden moet blijven, waarbij de invulling van de zorg wel verandert als gevolg van de transformatie van gesloten jeugdhulp.

Rugbyaccommodatie sportpark Westvliet

In afwachting van het onherroepelijk worden van de vergunning voor het veld wordt de aanbesteding verder voorbereid. De bouwkosten voor de accommodatie worden opnieuw in beeld gebracht en stijgende bouwkosten zullen waarschijnlijk ook op dit project van invloed zijn. Als de bouwkosten voor de accommodatie opnieuw in beeld zijn gebracht wordt gekeken of het budget toereikend is.

Verstekte uitkeringen (Participatiewet) en de financiering door het rijk (BUIG)

In 2022 heeft het rijk het macrobudget van de BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten) naar beneden bijgesteld. Sinds dat moment hebben wij een negatief verschil tussen de verstekte uitkeringen en de ontvangst van het rijk (tekort BUIG).

Het rijk houdt rekening met een lager aantal uitkeringsgerechtigden dan we in werkelijk hebben. Het tekort is in deze rapportage meegenomen, maar het risico is dat door prijsstijgingen dit verschil groter wordt.

Achterstallig onderhoud bibliotheek Voorburg

De ontwikkeling van een toekomstbestendige bibliotheek is onderdeel van het project Julianabaan. Het is nog onzeker wanneer dit project gereed zal zijn. Het huidige gebouw waarin de bibliotheek huist heeft echter achterstallig onderhoud, waar de gemeente aandacht aan moet besteden.

We maken hiervoor een raadsvoorstel, waarin we de financiële consequenties uiteenzetten.

In deze rapportage zijn wel al de kosten voor de benodigde brandmeldinstallatie opgenomen, omdat dit onderhoud op zeer korte termijn noodzakelijk is.

Implementatie WAMS (Wetsvoorstel aanpak meervoudige problematiek sociaal domein)

Het is vrijwel zeker is dat deze wet per 1 januari 2024 ingaat. Volgens de VNG is de mogelijke impact van deze wet groot. De VNG adviseert gemeenten samenhangende wetten zo spoedig mogelijk te

bekijken. Dit vraagt van gemeenten een integrale visie op de organisatie en inrichting van werkprocessen, werkinstructies, ICT, communicatie naar de inwoners en afspraken met ketenpartijen. De omvang van de benodigde investeringen is op dit moment nog niet bekend.